Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

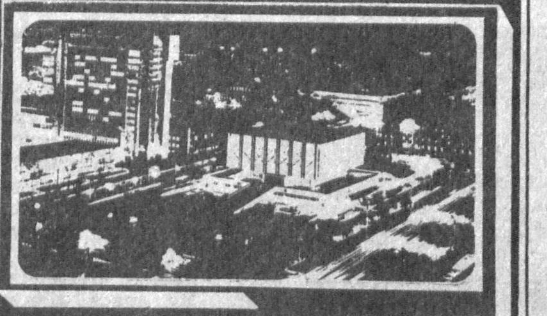

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 23 (7. 965) ◆ 1992 йил 3 февраль, душанба ◆ Нархи 50 тийин

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Хавфсизлик кенгаши бугун, 1992 йил 29 январдаги йиғилишида 737 (1992 йил) қарорни овозга қўймай қабул этганини сизга маълум қилишни ўзимга шараф деб биламан. Ўзбекистон Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзолигига қабул этишни Бош Ассамблеяга тавсия қилувчи мазкур қарор қуйидагича: «Хавфсизлик Кенгаши Ўзбекистон Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул этиш ҳақидаги мурожаати (аризаси)ни ўрганиб чиқиб, Ўзбекистон Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзолигига қабул қилишни Бош Ассамблеяга тавсия этади».

Шу мавриддан фойдаланиб, ҳукуматингизга шахсий қутловларимни изҳор этмоқчиман ва Хавфсизлик Кенгаши раиси кенгаш аъзолари номидан берган қуйидаги баёнотни маълум қилмоқчиман: «Хавфсизлик Кенгаши Ўзбекистон Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилишни тавсия этувчи 737 (1992 йил) қарорни ҳозиргина қабул қилди. Бу тавсия тез орада қабул этиш жараёнининг якунловчи босқичида Бош Ассамблея томонидан кўриб чиқилади. Кенгаш аъзолари номидан Ўзбекистон Республикасини шу қувончли ва тарихий воқеа билан табриклашдан мамнунман.

Ўзбекистон БМТ низомини бажаришга тантанали ваъда берди ва бу нарса олий даражада табриклашга лойиқдир. Ўзбекистон мазкур ташкилот олдида турган кўпдан-кўп вазифаларни бажаришга ўзининг катта ҳиссасини қўшажагига кенгаш аъзоларининг ишончи комилдир. Биз Ўзбекистон вакилларини ўз касбдошларимиз сифатида табриклаб кутиб оламиз ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг барча турли тузилмаларида улар билан бирга ишлаймиз, деб умид қиламиз».

Камоли эҳтиром билан:
Бутрос ГАЛИ,
Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош котиби.

«Технолог» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли тажриба-механика заводида меҳнат фахрийларини кўплаб учратасиз. Айниқса улар орасида Жонибек Аюпов ва Тошпўлат Абдураззоқовлар ўзларининг бой тажрибаларини ёшларга сидқидилдан ўргатаётганликлари билан ажралиб туришади.

Илҳомжон Турсунов эса шу корхонанинг пешқадам чилангарларидан ҳисобланади. У ўзи меҳнат қилаётган механика цехининг фахри.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) Жонибек Аюпов билан Тошпўлат Абдураззоқов ва Илҳомжон Турсунов.

Рустам Шарипов суратлари.

ХДП: бошланғич ташкилотларда

АМАЛИЙЛИК ВА ТАШАББУСКОРЛИК

Ўзбекистон ХДПсининг Чилонзор районидаги ҳудудий ишлаб чиқаришда мавжуд бўлган бошланғич ташкилотлари Республикамиз Президенти томонидан белгиланган вазифаларни халққа тушунтириш, аҳолининг турмуш даражасини ўнглаш, уларни ижтимоий ва ҳуқуқий ҳимоя қилишда дуч келинаётган муаммоларни ҳал этишда депутатлар ҳамда корхона раҳбарларига амалий ёрдам бериш каби юмушларни кундалик фаолиятларига айлантирдилар. Бу борада Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг аъзоси бўлган район Кенгашининг 41 депутати ташаббускорлик кўрсатмоқда. Уларнинг даъвати билан Ўзбекистон ХДПси район ташкилоти кенгашининг қўшма пленуми чақирилди. Пленумда партия кенгаши аъзолари билан биргаликда депутатлар гуруҳининг аъзолари ҳам иштирок этдилар. Партия йиғини иштирокчилари республикада нарх-наво тизимига ўзгартишлар киритилгандан кейинги воқеаларга ўз муносабатларини билдиришди.

— Республика ҳукумати нима учун эркин нарх тизимини жорий этишга мажбур бўлганлиги сабабларини аҳолига тушунтиришда партия аъзолари фаоллик кўрсатдилар, — деди пленумда Ўзбекистон ХДПси район ташкилоти кенгашининг биринчи котиби Э. Р. Самиғжонов. — Халқимиз ҳам ўз навбатида бу чоранинг вақтинчалик эканлигини англашди. Яхши даврлар келишига ишонч билдиришаяпти. Биз бундан кейинги иқтисодий, сиёсий ва ташкилий юмушларда ҳам амалийликни ҳамда ташаббускорликни сусайтирмасликка интилишимиз даркор. Зарур ҳолларда эса партия аъзоси бўлган халқ депутатлари орқали шаҳар Кенгашига ва ҳокимга мурожаат этишимиз лозим.

Қўшма пленум иштирокчилари райондаги Ўзбекистон ХДПси аъзолари номидан шаҳар ҳокими А. И. Фозилбековга Чилонзорга ҳоким тайинлашда район Кенгаши раиси, Ўзбекистон ХДПси район ташкилоти кенгаши ижроия бюросининг аъзоси, Республика халқ депутати О. Ж. Исмоилов номзодини инобатга олишни сўраб мурожаат этдилар. Район Кенгашининг 29 январдаги сессиясида шаҳар Ҳокимининг муовини К. Р. Расулов уларнинг мурожаати Тошкент шаҳар ҳокими томонидан инобатга олинганлигини таъкидлади. Ташаббускорликнинг нуфузи амалда ўзининг дастлабки натижасини кўрсатди. Ўртоқ О. Ж. Исмоилов сессияда Чилонзор райони ҳокими этиб тасдиқланди.

АСОСИЙ МЕЗОН

Ленин районидаги 4 ҳудудий ва 128 та бошланғич партия ташкилотлари котибларининг бу галги йиғини тартиб-интизомни мустаҳкамлаб, кишиларнинг ташаббускорлиги ва ишчанлигини ошириш, ташкилий-тарбиявий ишларни кучайтириш масалаларига бағишланди. Бу ҳақда Ўзбекистон ХДПси шаҳар ташкилоти Кенгашининг биринчи котиби Ҳ. М. Абдураимов сўзлади. Нотиқ дастлабки кунларданоқ ташаббус билан ҳамжиҳатлик кўрсатиб ишлаётган бошланғич партия ташкилотлари корхона раҳбарлари ва бутун аҳолига таъсирини нечоғлик ўтказаётганлигини мисоллар билан айтди. Партиявий-ташкилий ишчанлик ҳар бир бошланғич партия ташкилотининг асосий фаолияти мезони бўлиб қолишини алоҳида таъкидлади. Учрашув чоғида у тўпланганларнинг саволларига жавоб қайтарди.

Ўзбекистон ХДПси район ташкилоти кенгашининг биринчи котиби З. Асатов ҳам партия аъзолари олдида турган долзарб вазифаларга тўхталди.

Ҳаким ҒАФУРОВ.

РАЙОН ҲОКИМЛАРИ ТАЙИНЛАНДИЛАР

Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 4 январдаги «Ўзбекистон Республикасининг маҳаллий ҳокимият идораларини қайта ташкил этиш тўғрисида»ги қонунига мувофиқ:

ўртоқ **Рафиқов** Қудратулла Мирсоатович Акмал Икромов райони ҳокими этиб тайинлансин.

Тошкент шаҳар Ҳокими А. ФОЗИЛБЕКОВ.

1992 йил 30 январь. Тошкент шаҳри.

Халқ депутатлари Акмал Икромов район Кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилди.

Тошкент шаҳар Ҳокими тавсиясига мувофиқ 1947 йилда туғилган, ўзбек, олий маълумотли, халқ депутатлари Акмал Икромов район Кенгашининг раиси бўлиб ишлаётган Қ. М. Рафиқов Акмал Икромов райони ҳокими этиб тасдиқланди.

Сессия ишида Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари — саноат, транспорт ва алоқа мажмуасининг раҳбари Ю. А. Асепков иштирок этди.

* * *

Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 4 январдаги «Ўзбекистон Республикасининг маҳаллий ҳокимият идораларини қайта ташкил этиш тўғрисида»ги қонунига мувофиқ:

ўртоқ **Юсупов** Ботир Юсупович Ҳамза райони ҳокими этиб тайинлансин.

Тошкент шаҳар Ҳокими А. ФОЗИЛБЕКОВ.

1992 йил 30 январь. Тошкент шаҳри.

Халқ депутатлари Ҳамза район Кенгашининг сессиясида ташкилий масала кўрилди.

Тошкент шаҳар Ҳокими тавсиясига мувофиқ 1940 йилда туғилган, ўзбек, олий маълумотли, халқ депутатлари Ҳамза район Кенгашининг раиси бўлиб ишлаётган Б. Ю. Юсупов Ҳамза район ҳокими этиб тасдиқланди.

Сессия ишида Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари — саноат-инвестиция мажмуасининг раҳбари Б. Қ. Алиев иштирок этди.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Уммон султонлигининг ҳукумат делегацияси Ўзбекистон турмуши билан танишмоқда. Делегацияга ташқи ишлар давлат вазири Юсуф бин Алави бин Абдалло бошчилик қилмоқда.

31 январь куни делегация аъзоларини Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. Муталов қабул қилди.

Суҳбат чоғида иқтисодий масалалар муҳокама қилинди. Кўпгина мамлакатлар Ўзбекистонни мустақил деб тан олганлиги ўзаро манфаатли иқтисодий ҳамкорлик ва бошқа соҳалардаги муносабатлар учун кенг имкониятлар очаётганлиги таъкидланди. Республикада бой табиий ва хом ашё ресурслари бор, у ривожланган саноатга эгадир. Аммо тараққиёт йўлидан тезроқ илгари силжиш учун сармоялар, илғор технологиялар керак.

Уммон делегациясининг бошлиғи сарфланган капитал кафолатлари, хорижий сармоядорларни қонун йўли билан қўллаб-қувватлаш ва бошқа масалаларни қизиқиб суриштирди. Ҳамма саволларга батафсил жавоб берилди.

Суҳбатда Уммон султонлигининг Москвадаги фавқулодда ва мухтор элчиси Назар бин Муҳаммад бин Али, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазирининг ўринбосари Т. Й. Ойхўжаев қатнашдилар.

Меҳмонлар республика Ташқи ишлар вазирлигида ҳам суҳбат ўтказдилар, суҳбат чоғида иккала мамлакат ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатиш масаласи муҳокама қилинди. Делегация аъзолари Урта Осиё мусулмонлари диний бошқармасини зиёрат қилдилар, Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар. Режага мувофиқ улар Самарқандга сафар қиладилар.

ҲАМШАҲАРЛАР, СИЗЛАР УЧУН

Қуйидаги дўконларда болалар сут маҳсулотлари шифокор кўрсатмаси бўйича сотилади:

Киров район матлубот жамияти

3-сонли, Юнусобод даҳаси, 19-мавзе, 12-уй.

12-сонли, Юнусобод даҳаси, 5-мавзе, 1-уй.

13-сонли, Энгельс кўчаси, 98.

39-сонли, «Марказ—5», «Ширин» қаҳвахонаси.

43-сонли, Юнусобод даҳаси, 10-мавзе, 5-уй.

Чилонзор район матлубот жамияти

2-сонли, Ян Рудзутак кўчаси, 7 (1-мавзе).

3/2-сонли, Усмуров—15 кўчаси (Дўмбробод даҳаси).

8-сонли, Қатортол кўчаси. 8-мавзе, 21-уй.

15-сонли, Қизил Шарқ даҳаси, 24-уй.

22-сонли, 19- мавзе, 16-уй.

«Олмазор» универсал дўкони, Ўзбекистон кўчаси, 81.

Октябрь район матлубот жамияти

14-сонли, «Марказ—26», Уйғур кўчаси.

19-сонли, Уйғур кўчаси, 448.

27-сонли, Навоий кўчаси, 21.

28-сонли, Ибн Сино мавзеси.

31-сонли, Оқтепа майдони, 9.

33-сонли, Абай кўчаси, 5.

Ҳамза район матлубот жамияти

6-сонли, Мальков-Боку кўчаси («Дўстлик» кинотеатри яқинида).

15-сонли, «Жамила», Жарқўрғон кўчаси.

22-сонли, «Шаҳло», Қурувчи кўчаси, 9.

35-сонли, «Партия XXII съезди» кўчаси, 22.

41-сонли, Боткин кўчаси, 8.

25-сонли, «Чиноз», Миршаропов кўчаси — Радость.

54-сонли, Ғалабанинг 40 йиллиги даҳаси, 2-мавзе, 4-уй.

Сергели район матлубот жамияти

2-сонли, Спутник—6, 39-уй.

10-сонли, Эркин посёлкаси.

9-сонли, Қўйлиқ—6.

12-сонли, Спутник—5, 30-уй.

16-сонли, Тайёрасозлар шаҳарчаси, ГА—6.

26-сонли, Қўйлиқ—5, «Б», 114-уй.

27-сонли, «Универсал» дўкони, Сергели—2.

Куйбишев район матлубот жамияти

13 сонли, «Марказ—2, 6-уй.

14-сонли, Луначар шоҳ кўчаси, 50.

27-сонли, 2-Қорасув, 23-уй.

33-сонли, ТТЗ—4, 1-уй.

65-сонли, Шимолий—Шарқ —2, ОТЦ.

70-сонли, М. Горький проспекти, 11.

Акмал Икромов район матлубот жамияти.

10-сонли, 12-мавзе, Фарҳод кўчаси, 12-уй.

12-сонли, 23-мавзе, Москва остонаси кўчаси, 57-уй.

22-сонли, Уйғур кўчаси, 584-уй.

31-сонли, Зиё Саид кўчаси («Штаб» бекати).

Фрунзе район матлубот жамияти

4-сонли, Сапёрлар кўчаси, 6.

36-сонли, Муқимий кўчаси, 3.

Собир Раҳимов район матлубот жамияти

64-сонли, Беруний майдони.

63-сонли, Қорақамиш—2/5.

16-сонли, Шифокорлар шаҳарчаси турар жой даҳаси, 21-уй.

6-сонли, Тансиқбоев—2 даҳаси.

49-сонли, Қорасарой кўчаси.

24-сонли, «Марказ—17», 18 (Себзор)

Бектемир район савдо идораси

15-сонли, Водник даҳаси.

Ленин район матлубот жамияти

3-сонли, Космонавтлар проспекти.

28-сонли, «Украина», Тарас Шевченко кўчаси.

16-сонли, Фоменко кўчаси, 64.

50-сонли, «Янги йўл» кўчаси.

5-сонли, Қўйлиқ—4, 14-уй.

18-сонли, Қўйлиқ—3 (Савдо маркази).

36-сонли, Манжара кўчаси.

20-сонли, Қўйлиқ—4, 16-уй.

11-сонли, Сари кўл—Бектемир кўчаси.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Ўзбекистон раҳм-шафқат ва саломатлик фонди 1 февралдан бошлаб ночор кишиларни қўллаб-қувватлаш юзасидан уч ойлик эълон қилди. Ана шу давр ичида бундай кишиларнинг ҳар бирига овқатланиш учун кунига саккиз сўмдан маблағ ажратилмоқда.

● Самарқандда «Ўзбекистон — АҚШ» савдо ва маданий алоқалар халқаро корпорацияси тузилди. У Самарқанд, Бухоро, Қашқадарё ва Навоий вилоятлари қишлоқ хўжалик маҳсулотларини АҚШга жўнатиб океан ортидан кундалик эҳтиёж моллари олиб келиш, маданий дастурларни айрибошлаш билан шуғулланади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Россия Олий Кенгаши 1954 йилда Қрим вилоятини РСФСР таркибидан Украинага берилганлигининг қонунийлигини кўриб чиқиш юзасидан қарор қабул қилди.

● Украина Президенти Леонид Кравчук Қора денгиз флоти қўмондони И. Касатоновни хизмат вазифасидан четлаштириш юзасидан Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Қуролли кучларининг Бош қўмондони Евгений Шапошниковга мурожаат қилди.

● «Эркин Қирғизистон» демократик партияси қирғиз алифбосини ҳозирги кириллицадан лотин имлосига ўтказиш ташаббуси билан чиқди.

ХОРИЖДА

● Шанба куни Вашингтон яқинидаги Кэмп-Дэвидда Россия Президенти Борис Ельцин билан АҚШ Президенти Жорж Буш учрашувидан сўнг қабул қилинган ҳужжатда Россия билан Америка Қўшма Штатлари эндиликда бир-бирларига душман сифатида қарамайдилар, дейилади.

● Румыния миллий банки Молдова Республикаси учун янги пул ишлаб чиқаришга киришди.

Маҳалламизнинг торгина бир ҳовлисидаги тандирдан бурқсиб тутун кўтарилаяпти. Ҳўл шох-шабба қийинлик билан ёниб, тандирда бир тутам чўғ қолди. Аёл чўғдай қизарган юзларини олов ҳовури чиқаётган тандирга бемалол тутиб, битталаб нон узаяпти. Ёнидаги дид билан ясалган супачага ёзиғлиқ дастурхонга иссиққина нонни қалаштириб қўйяпти. Атрофни лаззатли нон ҳиди эгаллаган. Беихтиёр ундан бирини синдирамиз. Қатимидан гупиллаб ҳид таралади. Ҳеч нарсага тенглаштириб ёки қиёслаб бўлмайдиган ажиб бир ҳид!

Ҳа, нон беқиёс ҳид ва таъмга эга. Нон — инсониятнинг ҳеч нарсага тенглаштириб бўлмайдиган буюк кашфиёти! Нон — таомларнинг шоҳидир. У тўйимли, ҳатто доривор неъмат ҳисобланади. Шунинг учун қариялар «узоқ бетоб бўлиб ётган бемор нон сўрадими, у тузалади. Иштаҳаси очилади» дейишади.

Дастурхонингизга товуқнинг сутигача (агар топсангиз) келтириб қўйинг, лекин бир бўлак нон қўймасангиз зиёфатингиз бир пул. Бошқа ҳар қандай таомни устма-уст уч кун есангиз кўнглингизга уради, меъдангизга тегади, иштаҳангиз бўғилади. Нонни эса кунига истеъмол қиламиз, аммо ҳар гал у бизга ўзгача лаззат ҳадя этади. Нонниг ана шундай қудрати ва сеҳри бор.

Баъзилар нонни она сутига тенглаштириш мумкин, дейишади. Чунки, инсон боласи учун дунёда мана шу икки буюк неъматдан қимматли нарса йўқ. Вақти келиб она боласини сутдан айиради. Шундан кейин бола умрининг сўнгги дамигача она сути ўрнига нон тановул қилади. Нон она сутининг давомчисидир.

Гоҳида одамларнинг бир-бирига: «Ҳой, нонни хор қилма!» — деганларида ёқамни ушлайман. Наҳотки, шу гапни одамларга тушунтириш керак, бўлса... Нонни хор қилма, деган гап онангни хор қилма, деган билан тенгку! Нонга ҳурмат онага ва элга ҳурматлигини ҳар бир киши эсини таниганидан англаши зарур. Бунга итоат этмаган инсонни нон кўр қилади-я.

Нонни оёқ ости қиладиганларга қани, мард бўлсанг, бир кун нонсиз яшаб кўрчи, дегинг келади. Йўқ, инсон боласи нонсиз яшай олмайди. Нонсиз яшаш қандай бўлишини уруш даврида қамалда қолган ленинград (Санкт-Петербург)ликлардан сўранг. «Нон! Нон!» — дея томоғи қуришган, очликдан лаблари гезариб, нонга оғзи тегиб-тегмай беозоргина жон берган гўдаклар, эти танасига ёпишиб кетган, юзлари зафарон қариялар оҳу зори тош юракларни ҳам ларзага солганлигини эсланг.

Халқимизнинг бир бурда нон дея жон олиб, жон берганлиги сабабли ҳам уни муқаддас билишади. Ҳозир ҳам айрим уйларда қотиб тошга айланган кемтик нонларни учратамиз. Севимли инсонини жангу жадалга, қирғин урушга жўната туриб унга бир бўлак нон тишлатган оила ҳамон сардори қайтиб келиб, насибасини ейишига умид боғлаб, бу нонни авайлаб-асраб келаяпти. Муқаддас нон уларнинг кўнглига ҳамон таскинлик бахш этмоқда.

Биринчи саҳифадан сўз

ОНА СУТИДЕК МЎЪТАБАР

Бугун ноннинг нархи ошди. Лекин, унинг қадр-қимматини ошириш ҳақида ўйламаяпмиз. Ҳамон тўй-маъракаларда нон исрофгарчилигига чек қўйилмаяпти. Чилонзор районидаги «2-Қизил Шарқ» маҳалласи фаоллари ва бутун маҳалла аҳли тўй-маъракаларда, умуман ҳамма жойда нонни бекорга ушатавермаслик ва исроф этавермаслик ҳақида рўзномамизнинг иловаси бўлган «Маҳалладош»да чиқиш қилдилар. Бироқ, ҳали унинг акс-садоси сезилмаяпти. Маъракаларда, чойхона ва ошхоналарда кесилган ҳамда ушатилган нонлар қолиб бораётганига ҳали ҳам кўзимиз тушаяпти. Нон исрофгарчилигига нисбатан лоқайдлик, бепарволик давом этаяпти.

Ҳаётимиз безаги, ризқимиз бўлган нон нархидан қатъи назар ҳамиша қадрланиши керак. Чунки, у бебаҳо. Нон тайёр тарзда дастурхонимизга келгунча қанчалик меҳнат сарфланишини ўйласак, унинг қадри кўз ўнгимизда янада улуғворлик билан намоёнлашади.

Бозор иқтисодиёти даврида меҳмон кутишнинг ўзи бўлмайди. Кам даромадли оилалар меҳмон кутиш у ёқда турсин, бугуни ва эртасини ўйлаб харажат қиладилар. Ана шундай тақчиллик пайтида ҳам халқимизнинг азалий одати — меҳмон кутиш ва меҳмонга бориш давом этмоқда. Бу удумимиз ҳар қандай шароитда ҳам давом этишига аминман. Бир танишим яқинда ҳеч қўймай уйига етаклади. Меҳмонлар келажагини айтди.

Уйига кириб борганимизда меҳмонлар жамулжам экан. Саломлашиб, танишдик. Дастурхон устини мезбон топган-тутганлари билан тўлдирди. Хона яхши безатилган. Чет эл гарнитури, туркман гиламлари, япон магнитофони, хрустал буюмлар, хуллас уй қимматбаҳо нарсаларга тўлдирилган. Нақ музейга кириб қолгандек ҳис этасиз ўзингизни. Бир пайт уй эгасининг олти-етти яшар ўғилчаси ёғ суртилган нонни дастурхондан олатуриб, тушириб юборди. Отаси болани тарсаки билан «сийлади». Нонга эътиборсизлик қилгани учун эмас, албатта. Чўғдай товланиб кўзни қамаштираётган қўнғир қизғиш гилам ёғга белангани учун бола бечорани қаттиқ койирди мешчан куллиётдошим.

Тўғри, нон ва гилам орасидаги нархда еру осмонча фарқ бор. Аммо бир тасаввур қилиб кўринг. Гилам бўлса-ю, уйда нон бўлмасачи? Унда буюмлар ҳеч бир завқ бағишлай олмасди. Гилам қимматбаҳо, нон эса унинг олдида сариқ чақа, дея сабоқ бергувчи падар боласига ноннинг қадри тўғрисида нима ҳам дея оларди?..

Наҳотки, биз ноннинг қадрини ҳамон пул билан ўлчасак. Пули, олтини бўла туриб очликдан ўлиб кетганлар озми? Ҳамма қимматбаҳо буюмларини бозорга чиқариб бир бўлак нонга алмаштира олмаганлар тўғрисида кўп эшитганмиз. Бизда очлик йўқ, нон етиб турибди. Бироқ бу ҳеч қачон нонга ҳурматсизларча муносабатда бўлишни англатмайди. «Нонни чўчқасига едирадиган, оёқ остига олиб эзғилайдиган, унинг бурдасига бўёқли лаб-лунжини, қошиғи-ю бармоғини артиб ташлайдиган, моғорлатиб-саситиб қўядиганлар, ахлатга аралаштирадиганлар нафақат худонинг, ҳатто банданинг ғазабига учрайдилар», деб ёзган «Халқ сўзи» рўзномасининг муҳаррири Аҳмаджон Мухторов минг бор ҳақ. Нонга бундай ҳурматсизлик, бепарволик қилиш одобли-андишали ўзбек халқининг фазилатига тўғри келмайди.

Иқтисодий тангликни бошдан кечираётган ҳозирги шароитимизда нон пиширувчилар ҳам ишларида ижобий ўзгариш ясасалар деймиз. Негаки, нонвойхоналарда, комбинатларда тайёрланаётган нонлар қанчалик сифатли бўлса, у шунчалик кам исроф бўлади. Ярми пишиб, ярми пишмаган, ярми куйган нон пештахталарда қолиб кетади. Бозор иқтисодиёти шароитида бундай сифатсиз нонларни ҳеч ким харид қилмайди. Пул ва купон билан харид қилаётган харидор эндиликда ноннинг ҳамма томонини кўриб олади.

Нонпазлик саноатининг аксарият корхоналари осон йўл билан юксак меҳнат унумдорлигига эришишга уриниб, катта ҳажмдаги нонлар чиқараяптилар. Ҳозирги иқтисодий танглик даврига бундай катта ҳажмдаги нонлар унчалик тўғри келмайди. Ўрта ва кичик ҳажмдаги нонларни тайёрлашни йўлга қўйиш керак. Нон тайёрлаш ва тақсимлашда аҳолининг зичлиги, эҳтиёжи ва қатламини албатта ҳисобга олиш зарур. Ахир, аҳолининг бир қисмини кўп болалик, яна бир қисмини ёлғиз оилалар, қариялар ташкил этишини, улар эҳтиёжига ярашагина нон олишини унутмаслик даркор. Шундай қилинганда мустақиллик томон тетапоя қадам ташлаётган Республикамизда нон қадрланиши сари амалий иш бошланган бўларди.

Қолаверса, нонни исроф қилмаслик, унинг қадри тўғрисида мактабларда, ўрта ҳунар билим юртларида нон мавзусида суҳбатлар ўтказиш, учрашувлар ташкил этиш айни муддаодир. Бу жиҳатдан оилада катталарнинг ибрати алоҳида аҳамият касб этади. Улар ўз болаларига нон қадри хусусида яхши мисоллар орқали тушунтириш ишларини олиб бормоқлари зарур. Суҳбатларда қайси мамлакатда нон қандай қадрланаётгани ва эъзозланаётганини, айрим юртларда одамлар ҳали ҳам бир бурда нонга зор бўлиб яшаётганини уқтирмоқлари даркор.

Атрофга нон ҳиди таралаяпти. У ғуруримиз ва кучимиз. У ер юзидаги ҳамма халқларнинг ризқи, насибаси. Қувончимиз, шодлигимиз. Ҳаётимиз ўзаги бўлган нонни эъзозлайлик.

Худойназар ГОЙИБОВ.

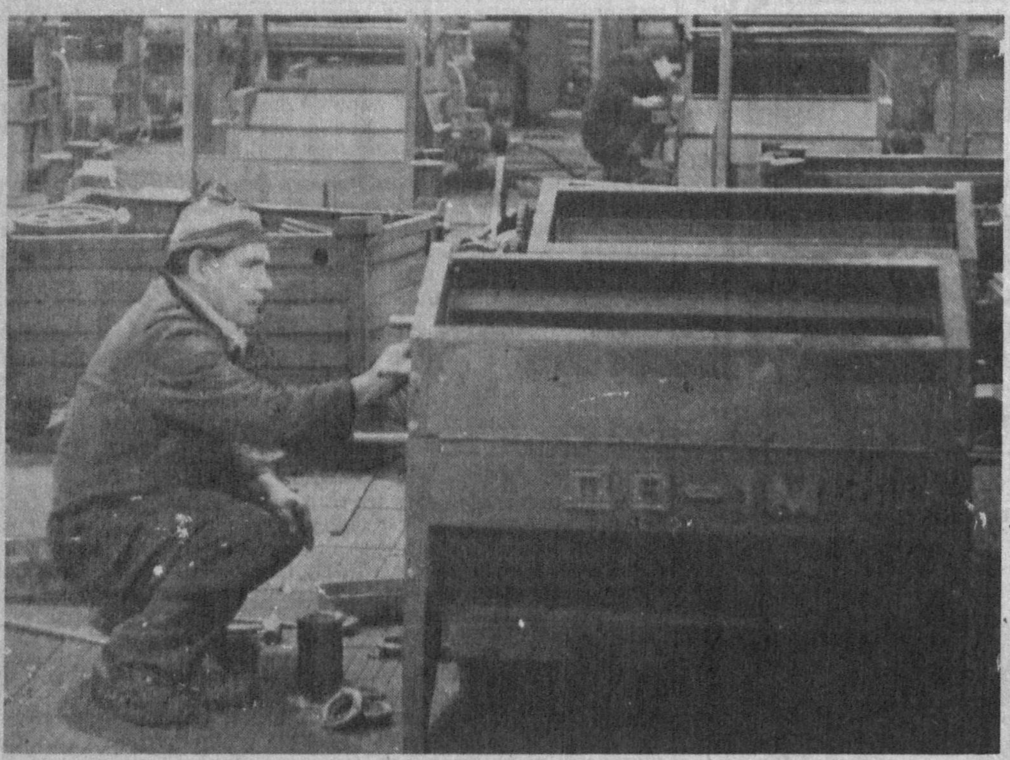

Пахтачилик машинасозлиги заводи бунёд бўлгандан бери бу ерда жуда кўплаб мутахассислар вояга етди. Уларнинг айримлари ҳозирги кунгача меҳнат қилишмоқда. 3-механика йиғув цехининг фахрийси Ҳ. Муҳаммаджонов (ўнгда) 40 йилдан буён меҳнат қилади. Бу цехда асосан энг тажрибали ишчилар ишлашади. Улар қишлоқ хўжалик ходимлари янада қулай ишлашлари учун янги техника яратиб беришга ҳаракат қилишмоқда. Ўнгдаги суратда шу цехнинг К. Этораса бригадаси тасвирга туширилган. Бу жамоа ишчилари ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида ҳар бир нарсадан унумли фойдаланишга ҳаракат қилишмоқда.

СУРАТЛАРДА: 3-механика-йиғув цехи.

Андрей Пищенко суратлари.

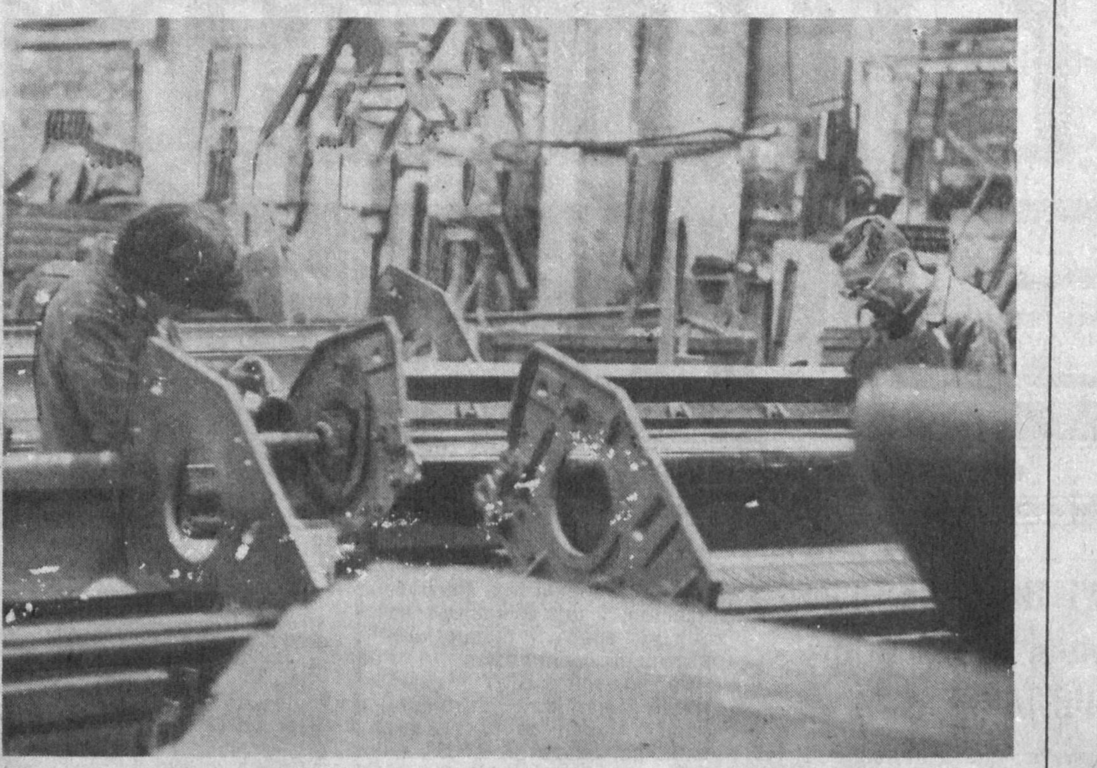

Ҳуқуқий давлат сари

ИМКОНИЯТ ВА ЗАРУРИЯТ

Ҳуқуқий давлат қуриш ва уни бошқариш, жамият ҳаётини барқарорлаштиришда қонун меъёрларининг аҳамияти каттадир. Чунки, давлат ҳуқуқсиз, ҳуқуқ эса давлатсиз ўзининг вазифаларини ҳеч қачон амалга ошира олмайди. Мана шу вазифаларни эътиборга олган ҳолда республикамизда кўплаб қонунлар қабул қилинмоқда. Бу қонунларнинг аксарияти республикамиз хусусиятларини, унинг иқтисодий, сиёсий, ижтимоий-маданий ривожланишини ҳамда миллий одат, анъана, ютуқлари, нуфуз сиёсати, маданият оламини эътиборга олган ҳолда ишлаб чиқилмоқда.

Халқ иродаси, инсон манфаатини таъминлаш — қонунларимизнинг асосий вазифаси бўлиб қолмоқда. Айниқса, мулкий муносабатларни ҳал қилиш энг долзарб масалалардан биридир. Шу туфайли «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг Қонуни қабул қилинди.

Маълумки, ҳар қандай қонун қабул қилиниши ва кучга кириши биланоқ ўзи-ўзидан ишлаб кетмайди. Бунинг учун уни қўллашнинг ташкилий-ҳуқуқий воситаларини яратмоқ керак. Бу мазкур қонунни амалга киритиш тартиби ҳақидаги Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг қарорида белгилаб берилади. Шунга кўра Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси икки ойлик муддат ичида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашига давлат тасарруфидан чиқарилмайдиган ва хусусийлаштирилмайдиган корхоналар, уларнинг мол-мулклари, гуруҳлари ҳақида ҳамда Ўзбекистон Республикасининг қонун-ҳужжатларини ушбу Қонунга мувофиқлаш хусусида таклифлар тақдим этиши керак. Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг қарорларини «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида»ги Қонунга мувофиқлаштириш ҳамда Ўзбекистон Республикасининг вазирликлари, давлат комитетлари ва идоралари ўзларининг ушбу қонунга зид бўлган норматив ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ҳамда бекор қилишлари, Ўзбекистон Республикасининг давлат мулкини республика мулкига ва маъмурий-ҳудудий тузилмалар мулкига (коммунал мулк) ажратиш тартибини тайёрлаши, давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришнинг 1992—93 йилларга мўлжалланган Давлат дастурини ишлаб чиқиши ва уни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг тасдиғига тақдим этиши, қолаверса ушбу қонунни амалга ошириш юзасидан тегишли тадбирлар кўриши зарур. Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Давлат банки хусусийлаштирилажак мулкни сотиб олиш мақсадида ҳуқуқий ва жисмоний шахсларга кредитлар беришга оид йўриқномани икки ой муддат ичида ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш вазифаларини уддалаши даркор.

Юқорида қайд қилинган тадбирларни даражаларга ажратиб амалга ошириш нотўғри. Чунки, улардан лоақал бирортасининг бажарилмаслиги ёки номукаммал бажарилиши мазкур қонуннинг самарасига салбий таъсир кўрсатибгина қолмай, балки республикамизнинг ижтимоий-иқтисодий ҳаётида баъзи бир тузатиб бўлмас хатоликларни туғдириши ҳам мумкин. Шунинг учун уларни бирваракайига ва атрофлича пишитиб, изчиллик билан амалга ошириш мақсадга мувофиқдир.

Биз ҳар қандай демократик жамиятдаги ҳуқуқ халқнинг қонун даражасига кўтарилган эркини ифодалашини эътиборга олиб, қабул қилаётган қонунларимиз энг аввало республикамиз фуқаролари, халқимизнинг манфаатларига хизмат қилишини таъминлашимиз зарур. Зеро, биз айнан шу халқни едирмоқ, ичирмоқ, кийинтирмоқ учун ҳам шу каби қонунларни қабул қилаяпмиз-ку.

Ана энди мушоҳада қилиб кўрайлик. Давлат мулки объектини ким ошди савдосида сотсак, ҳақиқий бозор шароитида суяги қотган, мисқолдан тоғ ясашга ўрганган, мол илинжида жарақ-жарақ доллар билан юртимизга келган ажнабий фуқаронинг ёки ишбилармонликда эндигина тетапоя ташлаётган республикамиз фуқаросининг қўли баланд келадими? Изоҳлаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Демак, энг муҳими биз ҳеч қачон ва ҳеч қандай шароитда мустақил давлатимиз ҳаётининг ҳеч бир жабҳасида ажнабий фуқароларнинг ва ажнабий ҳуқуқий шахсларнинг тўлиқ монополиясига йўл қўймаслигимиз шарт.

Ана шу нуқтаи-назардан қараганда ушбу қонунда бир қадар ижобий қоидалар ҳам мавжудки, бу бизни қувонтиради. Гап Қонуннинг 6-моддаси ҳақида бормоқда. Унга кўра бошқа республикалар ва хорижий давлатларнинг жисмоний ҳамда ҳуқуқий шахслари давлат тасарруфидан чиқарилган ва хусусийлаштирилаётган объектларни, уларнинг акцияларини Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси ёки у вакил қилган идора томонидан белгиланадиган квоталар бўйича сотиб оладилар. Лекин, бизнингча бунинг ўзигина етарли эмас. Бизда ҳали бозор шароитида яшаш учун зарурий тажриба йўқ. Қолаверса, қайси давлат мулкини тасарруфдан чиқариш ва хусусийлаштириш мақсадга мувофиқлиги ёки мувофиқ эмаслигини вақт кўрсатади.

Бу масаланинг қанчалик нозиклигини биргина экологик нуқтаи-назардан қараб чиқайлик. Гарчи, Қонуннинг 4-моддасига биноан ер, ер ости бойликлари, сув, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси, бошқа табиий ресурслар давлат тасарруфидан чиқарилмаслиги ва хусусийлаштирилмаслиги қатъий белгилаб қўйилган бўлса-да, ҳар қандай индивидни табиатнинг ажралмас бўлаги сифатида қарайдиган бўлсак ва у ўз ҳаёти давомида табиатдан, табиат ресурсларидан муттасил фойдаланишини ҳисобга олсак, юқорида зикр этилган норманинг ёлғиз ўзи билан биз табиий ресурсларимизни хўжасизлик ва талафотдан сақлаб қолмаслигимиз равшан.

Табиатдан фойдаланиш шакллари эса турлича: табиат ресурсларини хом ашё сифатида ишлатиш, табиатга ишлаб чиқариш чиқиндиларини чиқариш ва бошқа йўллар билан амалга оширилиши мумкин. Табиатдан фойдаланишда табиий ресурсларга нисбатан эгалик ҳуқуқининг мавжуд ёки мавжуд бўлмаслиги бош омил бўла олмайди. Бунга мисол қилиб табиат бойликлари собиқ Совет Иттифоқининг мутлақ мулки бўлиб ҳисобланган 70 йилдан кўпроқ давр ичида қанчадан-қанча табиат ресурсларининг ваҳшийларча таланганлиги, ноёб табиат мажмуаларининг хонавайрон бўлганлиги, кўплаб ўсимлик ва ҳайвонот турларининг бутунлай йўқотиб юборилганлигини айтиш мумкин.

Биз ушбу Қонунни қўллашнинг ўзига хос бир қирраси ҳақида шахсий мулоҳазаларимизни айтдик, холос. Шунинг билан биргаликда яна бир бора таъкидлашимиз зарурки, «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида»ги Қонун жуда керакли қонунлардан биридир. Айниқса, эркин бозор нархларига ўтилган бугунги кунда унинг ижросини ҳеч ҳам кечиктириб бўлмайди. Аслини олганда-ку биринчи галда мулкка нисбатан давлат монополизмини тугатгандан кейингина эркин нархларга ўтилиши ҳаётий зарурат эди. Лекин, ташқи иқтисодий таъсирлар натижасида республикамизда ҳам бевақтроқ нархларни либераллаштириш бошланди. Шунинг учун ҳам ҳар бир дақиқа ғаниматдир.

Орол ЭРНАЗАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг бўлим бошлиғи,

Хожи-Мурод ИСОҚОВ,
шу вазирликнинг бош маслаҳатчиси.

НОНГА ВАЛЮТА САРФЛАШ КЕРАКМИ?

Тошкентда Германиянинг «Винклер» фирмасида тайёрланган яна битта кичик новвойхона ишлай бошлади деб хабар беради ЎзТАГ мухбири. У республика пойтахтининг эски шаҳар қисмида, ёпиқ бозордаги цехда жойлашди. Шундай қилиб, мазкур новвойхона мажмуи лойиҳага биноан тўла жиҳозланди ва бир кеча-кундузда 20 тоннагача оби-нон, булка, батон, йигирма хил турли қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқара олади. Уни аслида бутун бир нон заводи деса бўлади.

— Лекин бу фирма дўконлари ва кафелари бўлган кичик новвойхоналар тармоғини кенгайтириш йўлидаги ишларнинг бошланиши, холос, — дейди «Тошкент нон саноати» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори А. О. Отаев. — Тошкентликлар ва пойтахтимиз меҳмонлари бундай иш усулига муносиб баҳо бердилар, «Иссиқ нон» дўконларимизда ҳамма вақт харидорлар кўп. Ҳатто нон анча қимматлашган ҳозирги вақтда ҳам улардан одам аримаяпти. Пештахталаримизда хилма-хил, иссиқ нонлар доимо бўлиши харидорларга манзур тушмоқда.

Ҳозироқ Ўзбекистонда энг янги хорижий ускуналар билан жиҳозланган яна ўнлаб кичик новвойхоналар тез орада ишлай бошлайди. Ўзининг ишончли корхона эканини кўрсатган «Винклер» фирмаси билан яна 50 та новвойхона учун ускуна етказиб бериш юзасидан шартнома тузилди. Ҳозир республикамизда ана шу фирманинг 12 та, Югославиянинг 4 та линияси ишлаб турибди. Яқин орада янги агрегатлар келтирилади.

Уларни барча вилоятларнинг марказларига, йирик саноат шаҳарларига жўнатишни режалаштиряпмиз. Тошкентда ҳам бундай ускуналардан анчагинаси ўрнатилади. Дастлабки линиялар асосан нон заводларида ва шаҳар марказида жойлаштирилган бўлса, энди улар Қўйлиқ, Юнусобод, Шифокорлар шаҳарчасида, Тошкент трактор заводи ва Алгоритм мавзеларида, авиасозлар шаҳарчасида ўрнатилиб, ишга туширилади. Мақсадимиз мазали ва хилма-хил нонларни шаҳарликлар кўпроқ яшайдиган ерларда тайёрлаб, улар дастурхонига етказиб беришдир. Ҳозир бир неча бино тайёрлаб қўйилди, ускуналар олиниши билан уларни ўрната бошлаймиз.

Афсуски, мамлакатимизда ишлаб чиқарилган техникадан фойдаланаётган новвойларимизнинг ишлари унча яхши эмас. Мамлакатимизнинг парчаланиб кетиши, иқтисодиётимизнинг оғир аҳволи улар шароитини жуда ҳам мушкуллаштириб юборди.

— Печлар, бошқа механизмларнинг эҳтиёт қисмлари ҳамда агрегатларини етказиб бериш тўхтаб қолди, — дейди бирлашма бош муҳандиси Р. Н. Иванов. — баъзи заводлар уларни ишлаб чиқармаяпти, бошқалари эса ақл бовар қилмайдиган шартлар қўйишяпти. Масалан, Челябинск корхоналаридан бири ўтга чидамли гилмоя учун беш тонна ун, бошқа бир корхона эса шакар талаб қилди. Ўзимизнинг аҳволимиз ночор бўлган, ҳар бир килограмм маҳсулот қатъий ҳисобда турган бир вақтда буларнинг ҳаммасини қаердан олиш мумкин. Айни вақтда нарх-наво ҳам чақиб олмоқда. Илгари хамир қорадиган агрегатни бир ярим минг сўмга сотиб олардик, энди эса украиналиклар 45 минг сўм сўрашаяпти. Бошқа бир зарур агрегат — зувала узиш қурилмаси билан ҳам шундай вазият юзага келди. Фақат тошкентликларда эмас, айни вақтда республика дон маҳсулотлари вазирлигининг қолган корхоналарида, матлубот кооперациясининг кўпдан-кўп новвойхоналарида ҳам аҳвол шундай. Бироқ, техника етказиб берувчилар бизга панд беришмоқда.

Аммо бу аҳволдан қутулишнинг иложи бор. Қачонлардир «Тоштекстилмаш» заводида бундай агрегатларни ишлаб чиқаришарди. Лекин тинимсиз қайта ташкил этишлар ва конверсия натижасида ана шу маҳсулотларни мудофаа корхоналари ишлаб чиқарадиган бўлди. Энди аввалги тажрибани эслайдиган ва ҳаммамизга зарур техниканинг ишлаб чиқарилишини яна йўлга қўядиган вақт келди. Республикамизда новвойхона саноати учун агрегатлар ва эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқаришни ўзлаштира оладиган заводлар топилади. Ахир буларнинг ҳаммасига валюта сарфлаш керакмикан...

ЎҚИБ СЕВИНИШАДИ

ШАРОИТ ўзгариб китоб чиқариш масаласи ҳам қийинлашиб бормоқда. Баъзи нашриётлар замонга мослашиб, ижодкорларнинг маблағига асосланиш йўлига ўтиб олишди. Аммо фақат «Чўлпон» нашриётигина яхши китоблар нашр этиш билан ўз имкониятларини янада очмоқда. Яқинда болалар шоирлари Зафар Исомиддиновнинг «Гулдаста», Дилшод Ражабовнинг «Қувноқлар даврасида» тўпламлари «Энди зерикмайман» номи билан бир китобда чоп этилди. Шеърлар кичик ёшдаги болаларга мўлжалланган. Бироқ, иккала муаллиф ҳам болаларга фақатгина бола сифатида қарамаслик ғояларини тараннум этишган. Шу боис ҳам, тўпламда болалар ўқиб севинадиган, ҳатто ўзлари билан «улғаядиган» шеърлар талайгина. Зафар Исомиддинов «Балиқлар» шеърида ёзади:

Сузар секин, ҳеч ҳовлиқмай.
Сабр қилиб кутиш қийин.
Кўп гапирмайди-да улар,
Шунинг учун тутиш қийин.

Бу мисралар болаларда кузатувчанлик ҳисларини уйғотади.

Китобда болалар Зафар Исомиддинов шеърларини ўқиб Дилшод Ражабовнинг мазмунан бой, фалсафий шеърларини тушуниш учун тайёргарлик босқичини ўтайдилар.

Болаларни фақатгина эркалаб ўстириш, уларни узлуксиз тергаб туриш ва чеклашдан зиёнлироқдир. Бола болалигида улғаймасин. Аммо эртага улғайишини англаб етсин. Бу Дилшод Ражабов шеърларида ўз аксини топган. У «Ёз тонги» шеърида пишиқчиликни шундай тасвирлайди.

Ичларига сиғмай қувончи,
Тарс ёрилиб кетар қовуна.

Дилшод Ражабов оддий воқеалардан мураккаб ва ибратли маъно чиқариш санъати йўлида изланаётган шоирлардан. Унинг «Аёлнинг орзуси» шеъри шундай якунланади:

Дорлардаги сиртмоқлар,
Арғимчоққа айлансин.
Дунёдаги жами ўт,
Тандирларга жойлансин.

Дорлардаги сиртмоқлар билан болалар севиниб учадиган арғимчоқ, бировнинг вужуди ёки хонумонини куйдирган ўт билан нон пишириладиган тандир миқёсидаги муқаддас орзуни қаранг. Бу мисраларда соддалик билан санъат тантанаси бор.

Болалар орасида ҳам фақат ўзим бўлай деб юрадиган, қўлидан иш эмас, мақтаниш келадиганлар бўлади. Шоир бундайларнинг характерини «Кўрсичқон маломати» шеърида очиб берган:

Жуда равшан кўраман,
Келажакни, дунёни.
Мен инсондан аввалроқ
Кашф этганман метрони!!

Ушбу мўъжазгина китобча болаларга атрофларидаги тенгдошларининг характерларини билиб олишлари ҳамда ҳаёт нималигини англаб боришлари учун ёрдам беради.

Илҳом АҲРОР.

Ия, наҳотки?!

ЙЎЛОВЧИЛАР БЕЗИЛЛАБ ҚОЛИШГАН

Илгари пойтахтдаги «Октябрь» ва «Бешқайрағоч» даҳаларига 53, 64-автобуслар ва 8, 15-трамвайлар қатнаб турарди. Мазкур транспорт воситалари белгиланган вақтда келмай, кўпинча одамлар эрталаб ишга кетаётганда, кечқурун қайтаётганда соатлаб пойлаб қолардилар. Кейинчалик бу ҳам етмагандек, 15-трамвай бошқа йўналишга буриб юборилиб, барча оғирлик 8-трамвай билан 64-автобусга тушадиган бўлиб қолди. Эндиликда «Бешқайрағоч»дан жўнаган трамвай йўловчилар кўплигидан баъзи бекатларда тўхтамайди. Чунки чиқишга ҳам, тушишга ҳам имконият бўлмайди.

Ҳозир ишга бориш ёки ишдан қайтиш вақти яқинлашган сари қайси транспортда кетишни ўйлаб, юрагимиз безиллайди. Аслида бирор ўзгариш қилишдан аввал шу даҳаларда яшовчи аҳоли билан ҳисоблашиш керак эди. Биз 27-трамвайни «Бешқайрағоч»га, 17-трамвайни эса Марказий универсал магазинигача юргизишни мутасадди ўртоқлардан талаб қиламиз.

Рихситилла АБДУЛЛАЕВ,
А. Икромов районидаги «Бешқайрағоч» маҳалла комитетининг аъзоси.

МАҲАЛЛА НАЗОРАТ ҚИЛМОҚДА

Тошкентнинг эски шаҳар қисмидаги «Бўстон» маҳалласи фаоллари 45-озиқ-овқат дўконининг ишини назорат қилмоқда. Дўконда маҳалла комитетининг вакиллари мунтазам навбатчилик қилишмоқда. Бу ерда навбат кутиб турган одамларни кўрмайсиз, харидорлар сотувчиларнинг хизматидан мамнун бўлишмоқда. Аҳоли белгиланган жадвалга қатъий риоя этилган ҳолда озиқ-овқат маҳсулотлари олмоқда, деб хабар беради ЎзТАГ мухбири.

— Биз эркин нарх-наволар ҳозирги иқтисодий вазиятда мажбурий тадбир эканини одамларга тушунтиряпмиз, — дейди маҳалла комитетининг раиси А. Отаматов. — Лекин ҳар ким ўзига тегишли нарсани олмоқда. Магазин директори фаолларимиз билан биргаликда Сирдарё вилоятидаги хўжаликлар билан алоқа ўрнатди. Энди биз нафақат кукундан тайёрланган, айни вақтда соғилган сутни ҳам оляпмиз.

Бу ерда таъминотга таaллуқли масалалар ҳал этилмоқда, лекин маҳалла комитетини бошқа нарсалар ҳам ташвишга солмоқда. Ўз уйларига эга бўлган кишилар парранда, қўй, қўзи боқмоқда. Лекин уларни ем билан таъминлаш жуда оғир кечмоқда. Маҳаллий ўзини ўзи бошқарув раҳбарларининг фикрига қараганда, улар маҳалла комитетининг махсус рухсатномалари асосида озуқа билан таъминланса ёмон бўлмасди. Ана ўшанда озиқ-овқат маҳсулотлари муаммосини ҳал этиш анча енгиллашарди.

— Одамлар республикамизда амалга оширилаётган ислоҳотларни яхши тушунишади, — деб таъкидлади А. Отаматов. — Лекин уларга ёрдам бериш керак.

ЎҚУВЧИЛАРГА БИЗНЕС ҲАҚИДА

— Ўз ишингни қандай уюштиришинг, нимадан бошлашинг керак? — Ҳар қандай ишбилармон ҳам ана шу муаммога дуч келади. Айниқса тажрибаси бўлмаган ёшлар уни ҳал қилишлари мушкулдир, деб хабар беради ЎзТАГ мухбири А. Иванова. Республикамизнинг ишбилармон кишилари эндигина вужудга келаётган бизнес тўлқинида уларга ёрдам беришга қарор қилдилар. Ўзбекистон ишбилармонлари касаба уюшмаси марказий кенгашининг ишбилармонликни ривожлантиришга кўмаклашиш комитети ҳузурида юқори синф ўқувчиларини бизнесга ўргатиш дарслари ташкил этилмоқда. Йигит ва қизлар хўжалик, фуқаролик ҳамда жиноий ҳуқуқларнинг асосларини ўрганадилар. Тижорат фаолиятига тегишли қонунлар тўғрисида маърузалар тинглайдилар. Тошкент олий ўқув юртларининг муаллимлари, тижоратчилар халқаро валюта ишларини амалга ошириш, бошқа мамлакатларнинг бизнесменлари билан битимлар тузиш тартиби тўғрисида гапириб берадилар.

— Гуруҳлар тўла тузилиб бўлганидан сўнг машғулотлар бошланади, — дейди комитет раиси Г. Е. Торосов. — Ҳозирча пойтахтимиз мактабларининг юқори синф ўқувчиларигина бизнесга ўрганиш хоҳишини билдирдилар. Республикамизнинг бошқа шаҳарларидан ҳам ёшлар келиб ўқишса керак. Албатта, ўқиш учун ҳақ тўланади. Мактабларда тўққизинчи синфдан бошлаб бошланғич бизнес юзасидан дарслар ўтмоқчимиз. Ўшанда ёшларга ўрта маълумот тўғрисидаги етуклик аттестати билан бирга махсус «Тижорат» мактабини тугатганлик тўғрисидаги диплом ҳам берилади.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ВИЛОЯТЛАРИДА

ИШЧИЛАР МАНФААТИНИ КЎЗЛАБ

Олтиариқ нефтни қайта ишлаш заводида дурадгорлик маҳсулотлари ва бетон қоришмаси ишлаб чиқарувчи кичик корхона ташкил этилди, деб хабар беради ЎзТАГ мухбири. Унда ишлаб чиқарилган маҳсулот шу завод фахрийларига бепул, ишчи ва хизматчиларга эса арзон нархда сотилмоқда. Корхонадан олинадиган даромад ишчилар маданий-маиший шароитини яхшилаш учун сарфланади.

МОМИҚ КЎПАЯДИ

Ўрта Осиёда ягона Бешариқ момиқ фабрикасида ишлаб чиқариш қуввати яқин йиллар ичида тенг ярмига ошади. Ҳозир фабрика ҳудудида янги цех қурилмоқда. Қурилишни Киров районидаги 90- ва 97-механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари амалга оширишмоқда. Улар шу кунгача уч миллион сўмлик қурилиш ишларини бажаришди. Цех 1994 йилда фойдаланишга топширилади. У тўла қувват билан ишлашга ўтгач, корхонада меҳнат қилувчилар 500 нафар ортади ва йилига 10 минг тоннадан кўпроқ момиқ ишлаб чиқарилади.

КОРХОНА ТАРМОҒИ КЕНГАЙМОҚДА

Боғдод районидаги тракторлар шатағи ва ёнилғи асрайдиган кенг ҳажмли идишлар ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган корхонада янги цех ташкил қилинди. Мазкур цехда трактор қисмлари эмас, балки гилам тўқила бошлади.

Гиламчилик цехини бунёд этишда маҳаллий усталар катта ҳисса қўшишди. Уларнинг ёрдами билан ўнта тўқиш дастгоҳи ишга туширилди. Уста гиламдўз Холниса Содиқова ўндан ортиқ қизни дастгоҳда ишлашга ўргатди. Яқин кунларда бу ерда миллий сопол, идиш-товоқлар ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилади.

ҲАМКОРЛИК ТУФАЙЛИ

Самарқанддаги «Жаҳон» кичик корхонаси Германия билан ҳамкорликни йўлга қўйди. Корхона директори ва бир гуруҳ мутахассислар яқинда немислар диёрида бўлишиб, кўпгина фойдали шартномалар тузиб қайтдилар. Шунга мувофиқ эндиликда германиялик ишбилармонлар уларга қурилиш учун зарур асбоб-ускуналар, ҳар хил механизмлар берадилар, кадрларни тайёрлашда кўмаклашадилар. Корхона асосан ободончилик, бинокорлик ишлари билан шуғулланади. Қурилиш учун зарур материаллар — блоклар, плиталар ва бошқа буюмлар чиқармоқда. Бунда хориждан олинган механизмлар жуда қўл келмоқда.

ЎЗБЕК ЧИННИСИ УЧУН

Самарқанд чинни заводи билан Ингичка конининг жамоалари гипс ишлаб чиқариш қўшма корхонасини тузиш ҳақида келишиб олдилар. Шуни айтиш керакки, гипс, яъни қолиплаш учун ишлатиладиган хом ашё минглаб километр наридаги Орёл ва Самарадан чинни заводига ташиб келтириларди. Бу эса ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни қимматлаштириб юборар, бунинг устига ана шу хом ашёни келтиришда узилишлар бўлиб турар эди.

Ваҳоланки, геологларнинг хулосаларига қараганда, Ўзбекистон ўзининг сифатли хом ашёсига эга. Ана шу хом ашёни қайта ишлайдиган завод қурилгач, самарқандликлар ўзларининг гипсга бўлган эҳтиёжларини қондирибгина қолмай, Қува ва Тошкент чинни заводларига ҳам ана шу хом ашёни етказиб берадилар.

ЗАРАФШОН ИНШООТЛАРИ

Яқин-яқингача олтин қазиб олувчилар шаҳри Зарафшон ташқи дунё учун ёпиқ шаҳар ҳисобланиб келди. Энди эса бу ерда яшаш истагида бўлган кишиларга ҳеч қандай тўсиқчилик қилинмайди.

— Шаҳарда неча ўн минг аҳоли яшайди. Бу ерда 81 миллат вакиллари истиқомат қилмоқда. Иқтисодий танглик шароитида уларнинг ҳамма талабларини қондириш осон эмас, албатта, — дейди шаҳар ижроия комитетининг раиси Б. Қодиров. — Бироқ биз кўпгина муаммоларни ўз кучимиз билан ҳал этишимиз мумкин.

Ҳар йили уч миллион дона пишиқ ғишт чиқариш қувватига эга бўлган заводлар, гўшт комбинати қурилмоқда. Бу иншоотлар йил охирида фойдаланишга топширилади. Ўша вақтга бориб, кийим-кечак тикиб чиқарадиган Италиянинг «Агма» фирмаси билан биргаликда ташкил этилган корхона ишга тушади. Икки юз ўринли профилакторий қурилмоқда, тиббиёт шаҳарчасининг иккинчи навбати яқинда фойдаланишга топширилади. Шаҳарликларга боғ ҳовлилар ажратилмоқда. Зарафшон аҳолисининг илтимосига кўра хайрия тадбирларидан тушган пулларга масжид ва черков қурилмоқда.

Касаба уюшмалари ҳаёти

ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ КУЧАЙМОҚДА

Ўтган йили 4-қурилиш трестининг участкаларида техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилинмаганлиги сабабли 5 та бахтсиз тасодиф рўй берди. Тўғри, бу аввалги йиллардагидан кам, яна бир томони, ишчилар оғир жароҳат олмаган бўлсалар-да, қоида бузилиб, кишилар азият чекдилар.

Яқинда трест касаба уюшмаси комитетининг кенгайтирилган йиғилишида ана шу масала муҳокама этилди. Трест бош муҳандиси Геннадий Трекусов қурилиш майдонларида техника хавфсизлиги ва меҳнат муҳофазаси юзасидан ҳисоб берди. Трестнинг 8 та қурилиш, 2 та таъминот бошқармаларида алоҳида муҳандислар бўлиб, шу масалада иш олиб борадилар. Шунингдек, ҳар бир қурилиш жамоасида техника хавфсизлиги ва меҳнат муҳофазаси бўйича жамоатчи йўриқчилар тайинланган. Ишчи-хизматчилар ўртасида мунтазам равишда тушунтириш ишлари олиб борилади. Бундан ташқари ишга янги келганлар учун йўл-йўриқ кўрсатилиб, 2 ой мобайнида сиртқи ўқув ҳам ташкил этилган. Лекин шунга қарамасдан қоидаларнинг бузилиш ҳоллари учраб турибди.

Бош муҳандис ҳисоботини муҳокама этишда қатнашганлар техника хавфсизлиги ва меҳнат муҳофазаси учун яратилган шароитлар ҳақида батафсил тўхтаб ўтишди. Жумладан, комитет аъзоси Иззат Расулов шундай деди:

— Ишчилардан қоидага риоя этишни талаб қилиш осон, бироқ бунинг учун шароит ҳам яратилиши керак. Участкага келтириладиган ғишт, тахта, бетон плиталар учун алоҳида жой бўлиши зарур. Ваҳоланки, кўп жойларда ундай эмас, дуч келган ерга тахлаб, уйиб ташланаверади, ҳатто юришга ҳам қийналамиз. Вагончаларнинг деярли ҳаммаси эскирган, ёзда дим, қишда совуқ. Электр қалқонлар етишмайди, қурилиш участкаларида ярим очиқ қалқонлардан фойдаланишга мажбур бўляпмиз.

Касаба уюшмаси комитети томонидан бу долзарб масала кун тартибига қўйилиб, кенгайтирилган мажлисда кўриб чиқилганининг боиси бор, албатта. Сир эмас, қурилиш майдонларида доим ҳам шароит етарли бўлмайди. Кўпинча ишчи-хизматчилар совуқ вагончаларда ечиниб-кийинишади, ўша ерда овқатланишади. Қўлбола печларга эса рухсат йўқ. Рисоладагиси етишмайди. Озгина эҳтиётсизлик ёки масъулиятсизлик туфайли киши бир умр ногирон бўлиб қолиши ва бошқа бахтсизликка учраши мумкин.

— Деярли ҳар ойда трестимиз қурувчилари ишлаётган участкаларни айланамиз, — деди қўмита раиси Нина Петровна Перегудина, — ишчилар билан суҳбатлашиб, техника хавфсизлиги ва меҳнат муҳофазаси борасида ишларни тафтиш этиб, камчиликларни тугатиш чораларини кўрамиз.

— Кейинги пайтда қурилиш соҳаси, бошқа тармоқларга қараганда кўпроқ қийинчиликка учраётганга ўхшайди, — деди комитет раиси. — Қурилиш шартномаси тузилганда нархлар бошқача эди. Эндиликда қурилиш материаллари баҳоси ошиб кетди. Бизнинг буюртмачилар асосан давлат маблағи ҳисобига тирикчилик ўтказишади. Шундоқ ҳам молиявий жиҳатдан қийин шароитда қўшимча маблағни ундириш уларга ҳам осон эмас. Айни вақтда биз бажарган ишимизга кўпроқ пул талаб этамиз. Чунки ишчи-хизматчиларнинг маошини ошириш лозим. Нарх-наво кўтариляпти, шунга яраша маош тўлашимиз зарур. Ана шундай пайтда кўпчилик касаба уюшмасига мурожаат қилишади. Улар ижтимоий муҳофазага муҳтож.

Бу борада касаба уюшмаси бир қатор хайрли ишларни амалга оширди. Ўтган йили комитет ташаббуси билан ҳар бир ишчи-хизматчига кунига 2 сўмдан тушлик пули берилди. Қишга картошка ғамлаб олиш учун эса 150 сўмдан пул тарқатилди. Яна бир диққатга сазовор жойи, тушлик қурилиш участкаларига машинада етказиб берилади. Касаба уюшмаси таомларнинг сифатини назорат қилиб боради.

Эндиликда тушликка тўланадиган маблағнинг қийматини 4 сўмга кўтариш мўлжалланаяпти. Комитет бу таклифни раҳбариятга тақдим этди. Ойлик ҳам камида икки баравар оширилиши кўзда тутилган. Айни кунларда ишчи-хизматчилар дам олиш кунларини кўнгилли ўтказишлари учун Чимён тоғ бағрига оммавий равишда бориш ташкил этилди. Харажатнинг бир қисмини касаба уюшмаси ўз ҳисобидан тўлайди.

Садриддин ШАМСИДДИНОВ.

Тарихнинг ўқилмаган саҳифалари

БЕВАҚТ СЎНДИРИЛГАН ИСТЕЪДОД

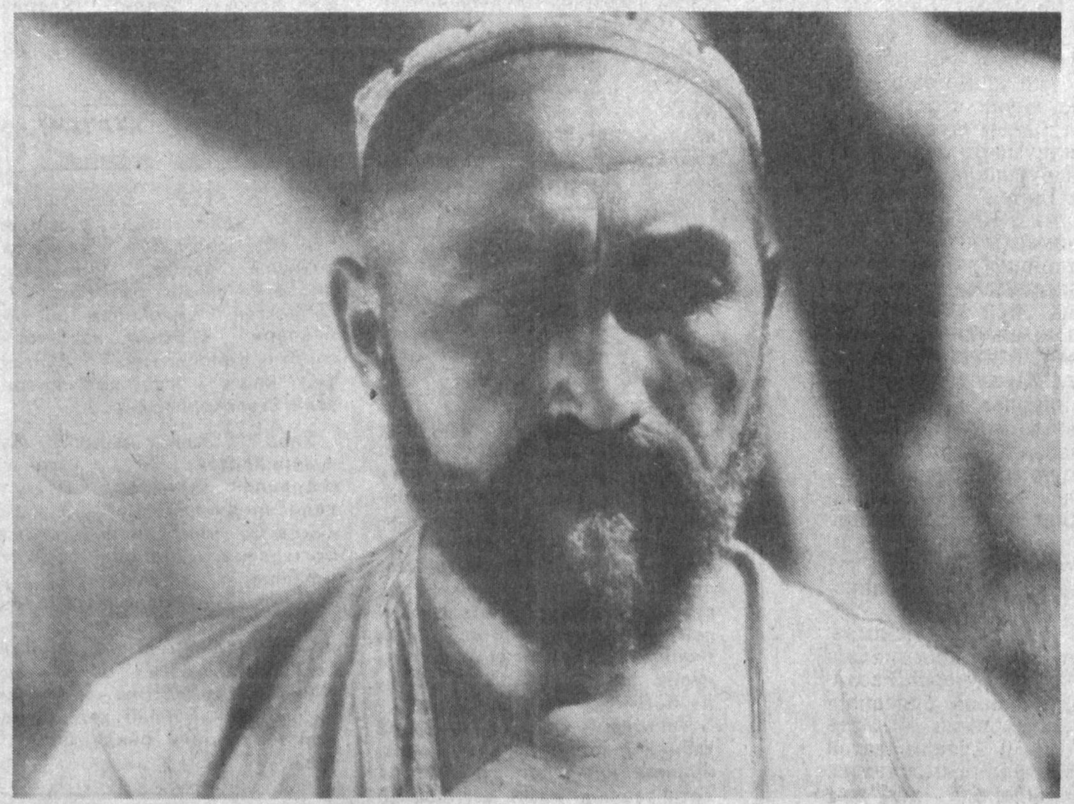

СУРАТДА: Сулаймон Хўжаев — «Тонг олдидан» фильмида бош ролни ижро этган.

У БИРИНЧИЛАРДАН ЭДИ

ДРАМАТУРГ, КИНОРЕЖИССЁР ВА АКТЁР СУЛАЙМОН ХЎЖАЕВНИНГ ҲАЁТИ, ИЖОДИ ВА ФОЖИАСИ АРХИВ ҲУЖЖАТЛАРИДА, ХОТИРАЛАРДА

Сулаймон Хўжаев ҳақида қатор мақолаларда, рисолада, телекўрсатувларда ҳикоя қилган эдик. С. Хўжаев — актёрнинг уч-тўрт роли ҳамда С. Хўжаев — сценарийнавис ва режиссёрнинг «Тонг олдидан» фильмини таҳлил қилган, ноёб истеъдод ҳақида тўлқинланиб мушоҳада қилган эдик. Лекин бугун бу инсон ва ижодкорни қайта кашф қилгандек бўлдим. Ўзим учун унинг ўзига хос маънавиятини, истеъдоди қирраларини очдиму, бу қувончли воқеадан муштарийларни воқиф этмоқчи бўлдим. Саҳифада кинематографиямизнинг шоҳ асарларидан бўлмиш «Тонг олдидан»нинг таҳлилини учратмайсиз. Биз тез орада бу асарни катта ёки торроқ доирада кўрсатишга, «зангори экран»да у ҳақда батафсил ҳикоя қилишга уриниб кўрамиз. Деярли 60 йил муқаддам суратга олинган ва қораланган, таъқиб этилган асарга тақриз ёзиб оқшомхонларга тақдим этиш бизга ҳузур бағишлайди.

Аввало Сулаймон Хўжаев ижодини ва бу шахсни бунёд этган ўзига хос муҳитни қайта ўрганиб бир хулосага келдим-ки, кинонинг тарихини ва бугунги кунини ёритишда инобатга олиниши шубҳасиздир: ҳозирги кинематографиямизда миллийлик етишмаётган экан, бунда 20-30-йиллардаги ва 50-90 йиллардаги экран санъатимиз ўртасида жарлик пайдо бўлгани сабабчи бўлган.

Гап шундаки, миллий кинематографиямизнинг илк қадамлари, сўнгра 30 йиллардаги эстетикаси Абдулла Қодирий, Чўлпон, Фитрат, Усмон Носир, Зиё Саид, Беҳбудий, Ғози Юнус, Ғулом Зафарий кабиларнинг дунёқараши, бадиий ижод соҳасидаги тажрибаси, юксак маданияти билан боғлиқ бўлган. Адабиёт, мусиқа, театр намояндаларининг бадиий бисотидан кино баҳраманд бўлиши учун миллий санъатимизни қадрига етган арбоблар Худойберган Девонов, Сулаймон Хўжаев, Наби Ғаниев (Наби Ғанизода), Эргаш Ҳамроев каби саноқли кинематографчилар хизмат қилган. Номлари келтирилган санъаткорлар қатағон қилиниб, боши кесилиб, узоқларга сургун қилиниб бўлганида миллий кино илдизига болта урилган дарахт кўкларга бўй чўзишга қудрати етмагандек, ўз ривожида оқсай бошлаган. Ҳибсга олинган, не азобларни бошидан кечирган. Наби Ғанизодагина мўъжиза рўй бериб юртига қайтиб келган. «Тоҳир ва Зуҳра» фожиасини, «Насриддин афандининг қаҳ-қаҳаси»ни, фалсафий ўйларини «оқ чодирда» (А. Қодирий экранга нисбатан қўллаган атама) тасвирлашга муяссар бўлди. Ҳазрати Навоий ҳақида фильм пайдо бўлиши учун замин тайёрлади (у гавдалантирган хоқ Бобохон, вазир Аълам, шоир Нозим ҳамда «Алишер Навоий»даги Ҳусайн Бойқаро, шоир Навоий, Мажиддин образларини, шунингдек, улар ўртасидаги тўқнашув тафсилотларини муқояса этиб кўринг).

Сулаймон Хўжаев ҳам ўша муҳитнинг маҳсули эди. У аввало яқин ва узоқ ўтмишни ўрганиш, бадиий идрок этишни зарур, деб билди. Бу йўлда биринчи қадамни қўйди. Қадам дадил қўйилди — «Тонг олдидан» кино маданияти, образларининг ҳаётий талқини, бадиий тўқиманинг бойлиги, мураккаблиги билан ажралиб туради... Худди шу санъаткор Фитрат билан «Умар подшолик қилган мамлакатда» сценарийсини ёзишга қарор қилганини кўрсатувчи ҳужжатни учратдик. Ундан нусха олдик. Сценарийни топганимизча йўқ. Унинг мавзуси қандай бўлган? Қаҳрамони-чи? Эҳтимол, Сулаймон Хўжаев ва унинг ҳамфикр дўсти Абдурауф Фитрат биринчи тўрт халифанинг иккинчиси — Умар ва унинг даврини тасвирламоқчи бўлгандирлар? Бундай фаразияни қабул этсак, ўзбек миллий киноси 30-йилларнинг биринчи ярмидаёқ кўҳна тарихга, янги мусулмон йили — ҳижрий йил жорий қилинган Умар ибн Хаттоб даврига мурожаат этганини қайд этган бўламиз. Айни бир вақтда икки билимдон ижодкор сценарий ва фильмда қандай масалаларга урғу бермоқчи бўлганликлари ҳақида ўйлаб қоламиз.

С. Хўжаевни ҳамиша бир масала — Туркистон ва Русия муносабатлари қизиқтириб келган. Ҳаттоки, судда, терговда сўзлаган нутқида Туркистонга фақат хом ашё етказиб берадиган ўлка сифатида «қадрланганини» англаган, шунинг учун ҳам фуқаро маънавий ва иқтисодий жиҳатдан азалдан эзилиб келишидан норози бўлган... Шу боис, «тўғри йўлдан борган халифалардан бири — Умар ҳукмронлик қилган Исломнинг «олтин асри»ни эслатишга эҳтиёж сездиlarмикин маслакдош дўстлар? (Фитрат ва Сулаймонхўжа назарда тутиляпти). Ўша даврда ҳам қатор мамлакатлар араб ҳалифалигига қўшилиши, давлат мустаҳкамланиши, хазина бойиши — булардан намуна олиш фикри ҳам бўлмаганмикин муаллифларда!? Бундай фаразларимиз бирор ҳужжатга асосланмаганлиги, фақат бўлажак фильмнинг номидан — «Умар ҳукмронлик қилган мамлакатда» — ҳамда Фитрат ва Хўжаевнинг билим доирасининг кенглигидан, даҳоси кучлилигидан, юртимизнинг истиқболи ҳақида қайғуришга одатланганидан келиб чиқиб, ушалмаган орзу хусусида фикр юритишга ботиндик. Дарвоқе, архив ҳужжатларида сценарийнинг фақат русча номи келтирилган: «В стране, где царствовал Умар». Бу ном ёзилганидан сўнг тузатилган: олдин «господствовал» сўзи сиёҳ билан ўчирилиб «царствовал», деб қўйилган.

Санаб ўтилган маданиятимизнинг йирик арбобларидан бири — Абдулла Қодирий «Равот қашқирлари» бадиий овозсиз фильмига ажойиб тақриз ёзган. «Ўтган кунлар»ни экранга кўчириш ҳақидаги хабарни эшитиб, Отабек образи талқини қандай бўларкин, деб ташвишланган. Яна бири — Зиё Саид Наби Ғанизода билан ҳамкорликда «Қосимовчилар» сценарийсини ёза бошлаганлиги маълум бўлди. Бу асарнинг бирор бетини архив фондида учратмадик. Ғози Юнусни эса Наби ака студияга таклиф этиб, «Йигит» фильмида роль берган.

Лекин бу ўринда биз 20-30 йилларда шаклланиб, шахс ва ижодкор сифатида камол топиб, куч-қудратга тўлиб турган асл зиёлиларимиз ҳибсга олингунга қадар тарих ва замон, инсон ва жамият, ижод ва эркинлик ҳақидаги фикрлари ҳамда бадиий тажрибалари билан эндигина кинематографик санъатимизни миллийликка, теранликка, нафисликка ундаганларини алоҳида қайд қилиб ўтамиз. Бу улкан устахонада етишган Сулаймонхўжа кабилар 20-30 йиллар тажрибасини янги авлодга беришга улгурмадилар. Улар қатағонга учраганликларининг сабабларидан бири шундадир. Кимларгадур кинематографиямиз ўзининг миллий қиёфасига эга бўлиши маъқул бўлмагандур!?.

Сулаймон Хўжаевнинг ҳаёти, ижоди ва жўшқин ижтимоий фаолиятини янги ҳужжатлар асосида қайта тадқиқ қиламиз... Бу ўткир заковат соҳибини билган кишиларни бу савобли ишда қатнашишларини кутамиз... Эҳтимол, ҳужжатларда қайд қилинган икки сценарийни «Умар ҳокимлик қилган мамлакатда» (Фитрат билан ҳамкорликда ёзилган) ва «Кечиккан куёв»ни ўқиган-кўрган кишилар бордир. Ўша қўлёзмаларнинг бирортаси кимнингдир шахсий архивида ётган бўлса-чи?!

ҲУЖЖАТЛАР ТИЛГА КИРДИ

СУЛАЙМОН ХЎЖАЕВНИНГ СУД МАЖЛИСИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИДАН

1935 йил 28 апрель.

...Уч ёшимда етим қолдим. Амаким ўрта ҳол деҳқонлардан эди. Уларнинг қарамоғи, тарбиясида бўлдим. Мадрасада ўқидим. 1910 йилгача форс ҳамда араб тилларини ўргандим. Уйлантиришди. 1911 йили Марғилонга бориб бир савдогарга ишга ёлландим. Йилига 175 сўлкавой оладиган бўлдим. 1914 йили Тошкентга қайтдим. Баққолчилик қилдим. 1915 йили мадрасага қайта кирдим. 1917 йили Бешёғочдаги миршабхонага ишга кирдим. Эски шаҳардаги Беҳбудий номидаги мактабга ўқишга олишди. Осипов исёни кунлари (1919) Тошкентда эдим. Дарс бердим. 1922 йили Помирда вилоят инқилобий қўмитасида ишладим. 1924 йили почта-телеграф сирларини ўргандим. 1926 йилдан узлуксиз Тошкентдаги кинофабрикада режиссёр ва сценарийнавис сифатида ишлаб келмоқдаман.

...Мени «кинофабриканинг ишларини барбод қилдинг», деб айблашган вақтлар ҳам бўлди. Бу масала билан махсус комиссия шуғулланди. Унинг хулосалари билан Марказий Комитет танишиб чиққач, мени оқлашди.

НАФ НИҒМАТУЛЛИН «ГУВОҲЛИКЛАРИ»

1934 йил 11 декабрь.

«Тонг олдидан» сценарийси ғоявий жиҳатдан шубҳа уйғотарди. Шунинг учун ҳам уни ишлаб чиқаришга туширмадик. С. Хўжаев давлатга 300 минг сўм зарар келтирди. Буни қарангки, у яна қалам ҳақи талаб этди. Мени меҳмон қилмоқчи ҳам бўлди. Кўнмадим. Сценарий ҳақида салбий фикр билдирдим.

2 декабрь куни (1934) сценарийнинг таржимаси билан танишиш учун С. Хўжаевнинг уйига бордим. Гап орасида Кировнинг ўлими ҳақида ҳам сўз кетди. Шунда у «бачча-ғарларнинг қўли каттасига етмаяпти-да!» деди... У ўртоқ Сталинни назарда тутиб гапирди. Қотиллар ўртоқ Сталинни эмас, пастроқ лавозимдаги кишини ўлдирганларидан афсусланди.

ФАЙЗУЛЛА ТУРАХЎЖАЕВ «ГУВОҲЛИКЛАРИ»

1934 йил 16 декабрь.

(Сулаймон Хўжаев ўша кезлари бу шахснинг отасига тегишли уйни ижарага олиб турган — Ҳ. А).

Хўжаев партия ва ҳукумат кейинги пайтда пахта тайёрлаш соҳасида қаттиққўллик қилаяпти, дейдиган бўлиб қолди. План бажарилмаса, ҳибсга оладиган, ҳаттоки отиб ташлайдиган бўлдилар. Деҳқон айбдор эмас-ку, обиҳаво «айбдор» дейди у. Лекин ҳукмрон доиралар буни ҳисобга олмаяпти. Икромов (Акмал Икромов назарда тутилаётгани бу ерда шубҳа уйғотмайди — Ҳ. А) пахта обдон пишиб етилганидан кейин териш керак деган эди-ку. Ҳозир бўлса деҳқонлар ўша пишмаган пахтани термаганлари учун жазоланмоқдалар, деди С. Хўжаев. Яна у Куйбишевнинг келиши 1916 йили жазо экспедицияси билан келган генерал Куропаткин ташрифининг худди ўзгинасидир, деб баҳолади... Агар план тўлмаса яна кўрпа-кўрпачалар тортиб олинади, деди.

С. Хўжаев хорижий мамлакатларда, масалан, Германияда турли партиялар мавжудлиги ва улар ўзларининг матбуотига эга эканлигини айтган эди. У ерда таъқиқ этиш, ҳақиқий демократия бор. Совет Иттифоқида эса бундай матбуот йўқ. Туркистон ҳокимияти даврида хоҳлаган мавзуда ёзишингиз мумкин эди. Ҳеч кимнинг иши йўқ эди. Ҳозир ёзиб кўрчи, нима қилишаркин, деди.

ФАРМОЙИШ

1934 йил, 20 декабрь.

Гражданин С. Хўжаев айбланувчи сифатида жавобгарликка тортилсин.

КИМ ҲАҚ БЎЛИБ ЧИҚДИ: ХЎЖАЕВМИ ЁКИ ТЎРАХЎЖАЕВМИ?

1934 йил 29 декабрь («Айбланувчи» Сулаймон Хўжаев «гувоҳ» Файзулла Хўжаев билан юзма-юз учрашганида айтганлари).

Сулаймон Хўжаев: Ҳамон хорижда турли партиялар борлиги ва улар ўз матбуотига эга эканлигини, ҳеч ким ёзишни таъқиқламаслигини айтган эдим. Бизда бўлса компартиянинг расмий матбуотидан ташқари бирорта бошқа партиянинг ўз матбуоти бўлиши таъқиқланган. Туркистон жумҳурияти ҳақида гапирганимда ўша кезлари ким нима ҳақида хоҳласа ёзаверарди, деганман ва Тўрақулов ва Қодирийнинг матбуотдаги мунозарасини мисол сифатида кўрсатганман.

ТЕРГОВДАН ИККИ ЛАВҲА

1934 йил 17 декабрь.

Савол: Хўжаев, спиртизм (спиритуализм — Ҳ. А.) сеансларидаги иштирокингиз ҳамда мазкур сеансларнинг моҳияти ҳақида маълумот беринг.

Жавоб: Спиртизм сеансларида икки марта бўлганман. У ерга ўз хоҳишим билан борганман. Биринчи марта «Правда Востока» редакциясида ишлайдиган Андрееванинг уйида кўрдим, бу ўйин сирлари билан танишдим. Иккинчи марта Рубинштейн хонадонида бўлганимда ўйин бошланиши билан руҳларни чақира бошлашди. Сирли равишда пайдо бўлган ва бирбирларига уланиб сўзларни ташкил эта бошлаган ҳарфларни ёзиб боришни мендан илтимос қилишди. Шунда ҳарфлар терилиб, сўзлар бирбирига уланиб «Иосиф Сталин 1936 йили ўлдирилади» жумласини ташкил этди... Тез орада Рубинштейн қамоққа олинди.

Савол: 24—25 ноябрь кунлари кимлар билан учрашгансиз ва нималар ҳақида гаплашгансиз?

Жавоб: Уйимга Эсонни (бу ўринда гап Эсон Мусаев ҳақида кетаяпти. У, С. Хўжаев эътироф этишича, Эсон Шаҳидий, Эсон Афанди номи билан танилган. Инқилобдан олдин Туркияда таҳсил кўрган. «Панисломистик» ҳамда «миллатчилик» фаолияти учун сургун қилинган Х. А.) ҳамда қўшним Файзулла Тўрахўжаевни таклиф этдим. Кечаси соат иккигача гаплашиб ўтирдик... Куйбишев Ўзбекистонга келиши билан буйруқбозлик, қаттиққўллик янада кучайиб кетди. Бу газеталарда ёзилмаяпти. Зангиотадаги қариндошларим мени таклиф этишганини ҳам айтдим. Мен колхозга бормадим. Сабаби шуки, у ерга борсам, шикоят бошланади, «пахта эк, деб мажбур қилишади-ю, кейин ўша пахта деб бизни суд қилишади». каби сўзларни эшитишга тўғри келади. Бундан ташқари, эшитишимча; далада пахта қолмаган, лекин планни бажар, деб мажбур қилишади. Қандай қилиб, планни бажариб бўлади?... Бу хусусда шубҳам борлигини айтдим. Деҳқонлар ҳам норози бўлсалар керак-да. Ўша куни ўзимнинг шахсий фикримни айтдим, Куйбишев келганидан кейин қаттиққўллик билан тадбир қўлланилаяпти, дедим...

Бир куни Мусаев билан бирга кетаётиб давлат кутубхонасига кирдик. У ерда барча ходимлар, жумладан олимлар ҳам кўсак тозалаб ўтиришган экан. Худди шундай манзарани «Октябрь 10 йиллиги» шифохонасида ҳам кўрган эдим. Мусаевга «Олдинлари кўсакни фақат кампирлар тозалашарди. Энди ҳамма, ҳаттоки, профессорлар ҳам шу иш билан банд. Авваллари улар бундай ишни ўзларига эп билмас эдилар. Ҳозир бўлса улар кўп қатори кўсак тозалаб ўтирибди. Совет ҳокимияти тузуми ажойиб — ғаройиб-да!», — дедим, таажжубланиб. Мусаев эса, «Совет ҳокимияти тузумини азалдан мўъжиза деб билишади», — деб жавоб берди.

«Гувоҳ» Ниғматуллин: Кўчада кетаётган эдик. Радиодан Кировнинг ўлими ҳақидаги ахборотни эшитиб қолдик. С. Хўжаев ўзбек тилида нимадир деди. Гапиришидан, ўша ахборотга бўлган муносабатидан билдимки, у «қотилларнинг қўли каттасига етмабди-да» (русча таржимаси «Проклятие, до главного руки не дотянулись») деди.

С. Хўжаев: Мен «Сталин» сўзини талаффуз этганмидим?

Ниғматуллин: эсимда йўқ.

МАҲБУС СУЛАЙМОН ХЎЖАЕВНИНГ ЖАЗОЛАНИШИ БОСҚИЧЛАРИ

1935 йил 2 февраль.

Ўзбекистон ССР Олий судининг махсус коллегияси ҳукми: уч йилга озодликдан маҳрум этилсин. Муддат қамоққа олинган кундан (4 декабрь 1934 йил) белгилансин. Шу билан бирга, Хўжаев содир этган жиноятини кенг тарқатмагани ҳамда мазкур иш бўйича уни қамашга зарурият йўқлиги сабабли Ўзбекистон ССР ХКнинг 32 (бу рақамни ҳужжатда 53 деб ўқиш мумкин Х. А.) бандига биноан, С. Хўжаевни озодликдан маҳрум этилиши шартли ҳисоблансин, икки ярим йиллик синов муддати белгилансин.

...Хўжаев соқчилар тазйиқидан ҳоли этилсин. Ҳукм узил-кесил қабул этилди. Ишни қайта кўриб чиқиш таклифи қабул этилмайди.

1935 йил. 28 февраль.

Ўзбекистон Олий суди Президиумининг 27 февраль 1935 йил қарори билан Ўзбекистон ССР Олий суди махсус коллегияси С. Хўжаевни ЖК 66 банди, 1 к бўйича жазолашни бекор қилди... Хўжаев С. зудлик билан қамоққа олинсин. Хўжаев Тошкент шаҳри, Сталин райони, Чорсу маҳалласи 156-уйда истиқомат қилади. Ҳукм ижросидан Олий суд дарҳол воқиф этилсин.

Худди ўша куни (1935 йил 28 февраль) С. Хўжаев яна ҳибсга олинди ва қайта суд қилиниб ОЛТИ йилга ҳукм этилди. Ўша «судда» С. Хўжаевнинг сўнгги сўзи қуйидагича бўлди. «Агар суд мени Ўзбекистонда қолишимни мумкин эмас, деб ҳисобласа, илтимос қилардим: мени бирорта кичик шаҳарга сургун қилингиз-ки, мутахассислигим бўйича ишлаб пролетар давлатига фойдам тегсин».

Ҳужжатларга қараганда, Сулаймон Хўжаевнинг бу илтимоси ҳам инобатга олинмаган ва 6 йилга озодликдан маҳрум этилиб «Малик» совхозига бадарға этилган. У ерда сўнгги фожиа рўй берган. 1937 йили 14 август куни НКВДнинг «учлиги» томонидан олий жазога отишга ҳукм этилган. Ҳукм 1937 йил 20 августда ижро этилган.

ҲУКМ ИЖРОСИДАН КЕЙИН

Сулаймон Хўжаевнинг «Тонг олдидан» фильмига махсус комиссиянинг берган баҳоси яна бир суд мажлисида кўрилди. Ўша куни ижодкорга нисбатан олий жазо қўлланганига бир йил тўлган эди. Санъаткор ўлимидан кейин ҳам унинг асарини тинч қўйишмагани ҳайратга келтиради. Ўша ҳужжатни ўзбек тилига таржима қилиб бирорта изоҳсиз келтирамиз. Фильмни кўрмаганлар ҳам комиссия янглишганини ёки билиб туриб кимгадир маъқул бўладиган гапни айтганини сезади дарҳол.

«1938 йилнинг 15 август куни. «Тонг олдидан» фильми. Экранга 1934 йили чиққан. Мавзуси: Жиззах исёни. Хулосамиз: ижодкор ўз асарларида жадидларнинг сотқинлигини тарих олдида оқламоқчи бўлишган. Шу боис, улар фильмда 1916 йил исёнининг ташаббускорлари, бошида турганлари сифатида таърифлашга уринганлар...».

Сулаймон Хўжаев «Тонг олдидан» фильмида бош ролни ижро этибгина қолмай, фильмга бевосита режиссёрлик қилган. Фильм сценарийсини ҳам ўзи ёзган.

СУРАТДА: фильмдан бир лавҳа.

ФАРЗАНД ОТА ҲАҚИДА

Сулаймон Хўжаевнинг фарзанди Ҳамид Сулаймон профессор, йирик навоийшунос олим ва жамоат арбоби сифатида танилган Ҳамид ака отаси тўғрисида хотира ёзган. Қуйида унинг айрим саҳифаларини эълон қиламиз.

Отам 1892 йил Тошкентнинг собиқ Бешёғоч даҳасидаги Комолон маҳалласида деҳқон оиласида дунёга келган. Отадан уч ёш етим қолиб, бева онаси Офтоб ойим ва бобоси Тошхўжа қўлида тарбия топади. Отамнинг она томонидан бобоси Нажмиддинхўжа ва тоғаси Эшонхожиқорилар XIX—XX аср ўрталарида Тошкентнинг Кўкалтош мадрасасида етакчи мударрислардан бўлган (булар Шайх Зайниддин бобо мақбарасига дафн этилганлар). Отамнинг тоғаларидан бири тошкентлик йирик филолог олим ва шоирларидан Салоҳиддинхўжа «Пир» тахаллуси билан шуҳрат қозонган шоир эди, Салоҳиддин Ҳожи Пир Шарофиддин ал-Яздийнинг «Зафарномаи Темурий» асарини ўзбек тилига таржима қилиб нашр эттирган. Мадраса учун араб, форс тилларидан дарсликлар тузган. Мактаб ва мадраса учун ўзбек, форс ва араб тилларида уч тилли луғат («Луғати салос») нашр қилдирган. «Луғати салос»нинг 20 мингга яқин сўзни ўз ичига олган мукаммал вариантининг автограф қўлёзмаси ва Салоҳиддин Ҳожи шеърларидан шоирнинг ўзи тартиб этган бир девони отам орқали менга ўтган. Бу икки қўлёзма ҳозирги вақтда менинг кутубхонамда сақланади. Бувим Офтоб ойимнинг ўзи ҳам ўқимишли фозила аёл бўлган. Бувим сандиғидаги бисотининг маълум қисмини «Шоҳнома», «Хамса», «Ғазалиёти Амир Навоий», «Девонаи Машраб», «Тоҳир ва Зуҳра», «Юсуф Аҳмад», «Ҳурлиқо» сингари қўлёзма китоблар ташкил қилар эди. Эски адабий анъаналар ва халқ китобларида тарбияланган Офтоб ойим кўзининг оқу қораси бўлган биттаю битта ўғли Сулаймонхўжанинг тарбияси устида қайғуради. Унинг мактаб тарбиясини ўз назорати остига олиб, кейинчалик боболари мударрислик қилган Кўкалтош мадрасасига топширади.

... Отам 1918—1923 йиллар давомида Тошкентда «Беҳбудий» мактабида ўқитувчилик қилган... 1926 йилдан 1934 йил охиригача унинг саккиз йиллик фаолияти ўзбек кино санъати соҳасида актёрлик, режиссёрлик ва сценаристлик билан ўтади.

1927—1932 йиллари отам Сулаймонхўжа «Равот қашқирлари» (батрак Содиқ ролида), «Чодра» (ёш инженер ролида). «Сўнгги бек» (деҳқон Абдураҳмон ролида), «Авлиёнинг қизи» (Абдунаби эшон ролида), «Тошлар исёни» (райком секретари ролида) фильмларининг бош ролларда ўйнади. 1932—34 йиллари эса у сценарист режиссёр сифатида Совет Иттифоқининг пахта мустақиллиги учун кураш мавзуида «Машина ва пахта» фильмини ва 1916 йилги ўзбек халқининг Октябрь арафасида қуролли қўзғолони ҳақида «Тонг олдидан» фильмини суратга олган.

ЁШ ВАҚТИМДАН ҳаттотлик, расм ва ҳайкалтарошлик билан ва кейинчалик, албатта, отам таълимида, кино билан қизиққаним учун 1927 йил кузида отам мени ўзи билан бирга Москвага Давлат кинематография институтига ўқишга олиб кетади. Бу вақтда мен 16, отам эса 35 ёшларда эди. Отам режиссёрлик, мен эса кино операторлик куллиётига кириб ўқий бошладик. Отам машҳур рус совет кино усталари Эйзенштейн, Пудовкин, Комаров, Оболенский, Довженко, Александровлар лекциясини тинглайди, уларнинг ижодий лабораториясида таълим олади. Мен эсам оператор Доброжанский ва Тиссэларда ўқидим.

1932 йили ГИКни тугатгач, мен отам билан бирга Ўзбекистонда оператор ассистенти, сўнгра мустақил кино-оператор лавозимида кинохроникада ишладим. Нимагаки эришган бўлсам, отам сабабчи бўлганлар.

Саҳифани филология фанлари доктори Ҳамидулла **АКБАРОВ** тайёрлади.

ҲАМДЎСТЛИК ЯНГИЛИКЛАРИ

КИШИНЕВ. Молдова қурилиш индустрияси хонавайрон бўлиш арафасида турибди, деб таъкидлади қурилиш ходимлари касаба уюшмаси. Ускуналар ва материаллар нархининг фалокатли даражада ошиб кетиши шунга олиб келдики, бу йил марказлаштирилган тартибда бу тармоққа ажратиладиган сармоя ўтган йилдагига нисбатан икки баравар камайди. Натижада минглаб қурувчилар ишсизлар қаторига қўшилмоқда. Металл, цемент, ёғоч ва бошқа материаллар йўқлиги сабабли кўп жамоалар бекор қолди. Вазиятни яхшилаш учун турли чоралар кўрилмаган тақдирда, дейилади республика қурилиш ходимлари касаба уюшмасининг мурожаатномасида, фавқулодда ҳаракат қилиш ҳуқуқини ўзимизда сақлаб қоламиз.

ВЛАДИВОСТОК. Йил давомида Владивостокда магазинлар, улгуржи базалар ва умумий овқатланиш корхоналарининг 60 фоизи хусусийлаштирилади. Шаҳар маъмуриятининг янги бошлиғи Владимир Ефремов оммавий ахборот воситаларининг вакиллари билан суҳбат чоғида шу ҳақда гапирди. Режаларга қараганда, Приморье ўлкаси марказидаги аҳолига хизмат кўрсатиш соҳасининг жамоалар мулкига айлантирилиши давлат сектори корхоналарида соғлом рақобатни вужудга келтиради, бундан пировард натижада фақат аҳоли манфаат кўради. Кичик кенгаш шаҳарда иссиқлик, сув ва электр энергияси қувватларидаги мавжуд тақчилликни ҳисобга олиб, ер муносабатларини тартибга соладиган қарор қабул қилди. Яқин вақт ичида ердан фойдаланиш ҳуқуқини олиш учун танлов ва ким ошди савдолари ўтказилади, улардан тушган пул асосан камбағалларни ижтимоий ҳимоя қилишга сарфланади.

БАРНАУЛ. Яқин орада ўлкада тиббий ёрдам фақат тез ва шошилинч ёрдам беришдан иборат бўлиб қолади, деди ўлка соғлиқни сақлаш комитетининг раиси Николай Герасименко. Тиббий ёрдам ҳажмини кўпайтириш учун қўшимча маблағ зарур. Касалхоналарни сақлаб туришга ва одамларни даволашга харажатлар кескин кўпайган пайтда ўлкада соғлиқни сақлашга ажратилаётган пул харажатларининг учдан бир қисмини ҳам қоплай олмайди. Маҳаллий маъмуриятнинг соғлиқни сақлаш моддий базасини ривожлантиришга муносабати алоҳида ташвиш туғдирмоқда. Биринчи навбатда барпо этиладиган иншоотлар: ўлка касалхонаси ва онкология диспансери қурилиши масалалари ҳал қилинмаган.

МИНСК. Беларусь республикасининг қуролли кучлар учун мутахассислар тайёрлайдиган мудофаа жамияти мактабларининг ходимлари январь ойида маошсиз қолдилар. Спорт-техника ташкилотлари жамиятининг раиси генерал-майор Петр Максимов журналистлар билан учрашув чоғида шуни маълум қилди. Шу вақтга қадар иттифоқ эҳтиёжи учун кадрлар тайёрлашга СССР Мудофаа вазирлиги ҳақ тўлар эди. Вазирлик тугатилгач собиқ ДОСААФ марказлари олдин келишиб олинган режалар ва кўрсатмаларга мувофиқ ҳарбий ҳайдовчилар ва бошқа мутахассисларни тайёрлашни давом эттираётган бўлса ҳам, уларни пул билан таъминлаш тўхтаб қолди. Жамият бўлинмалари маблағларини бирбирига суриш натижасида ҳозир бир иложи топиляпти. Лекин уларнинг имкониятлари чексиз эмас. МДҲ ягона қуролли кучларини тузиш ана шу ва бошқа муаммоларни ҳал қилишнинг бирдан-бир мақбул йўлидир, дейишмоқда бу ерда. Ҳозирча эса сиёсатчилар ягона бир фикрга келмаган эканлар Беларусь спорт-техника жамияти ташкилотларида бозор тузилмаларига ўтишнинг самарали усуллари шошилинч равишда ишлаб чиқилмоқда.

МОСКВА. Мол-мулкни хусусийлаштиришга бағишланган Россия-Британия семинари қатнашчилари мулкни давлат ихтиёридан чиқаришга доир кўп муаммоларни муҳокама қилмоқдалар. Семинар 27 январь куни Москвада очилди. Россия ишбилармонлари, иқтисодчи олимлари ва давлат мулкини бошқариш маҳаллий комитетларининг вакиллари билан учрашишга Шарқий Европа мамлакатларида мол-мулкни хусусийлаштиришда иштирок этган чет эл мутахассислари таклиф этилган.

ЯРОСЛАВЛЬ. Ярославлликларнинг Черкасси вилоятида, черкассликларнинг Ярославлда доимий ваколатхоналари бўлади. Бир-бирларига ўзига хос дипломатия вакилларини юборишга Украина билан вилоят ўртасида имзоланган иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битим асос бўлди.

ТБИЛИСИ. Телекўрсатув 1-каналидан берилган тунги янгиликларда собиқ президент тарафдорларидан 200 минг киши Грузия янги раҳбарияти қароргоҳини қуршаб олди ва тўсиб қўйди, деб хабар қилган эди. Грузия ҳарбий кенгаши ва мувaққат ҳукумати бу хабарни нотўғри деб ба ҳолади. Ҳарбий кенгаш ва муваққат ҳукумат ушбу хабар ҳақиқатга тўғри келмаслигини маълум қилди. Радиода бундай хабарлар вазиятни яна беқарор қилиб, Ғарбий Грузияда можаро келтириб чиқариши мумкинлиги таъкидланади.

Спорт

БЕЛДОРСОЙ — НОЁБ ЖАВОҲИР

Кейинги пайтларда республикамизга спортнинг бир неча янги турлари кириб келди Америка футболи, армрестлинг, шарқ яккакураш турлари, бейсбол шулар жумласидандир. Бироқ фристайл деб номланган қишки спортнинг яна бир ажойиб ва гўзал тури ҳам борки, бу ҳақда алоҳида тўхталиб ўтиш таъбирга жоиз, Зеро, Иттифоқ бўйича ўтказилган барча мусобақалар, жаҳон Кубогининг натижаларини ҳисобга олган ҳолда республикамиз фристайлчилари ўтган йилги мавсум якунига кўра биринчи ўринни эгаллаганлар. Бу албатта қувонарли ҳол. Шу сабабдан муштарийларимизни ушбу спорт тури ва у билан шуғулланиш учун республикамизда яратилган шарт-шароитлар билан яқиндан таништириб ўтмоқчимиз.

Менимча, ойнаи жаҳон орқали чанғида чаққонлик билан турли акробатик машқларни бажараётган, тепаликдан шиддат билан тушиб келиб, ҳавода уч-тўрт бор айланиб моҳирлик билан қўнган шиддаткор спортчиларни кўрмаган ишқибоз бўлмаса керак. Бу фристайлдир. Қизиғи шундаки, ушбу спорт тури тоғ чанғиси, акробатика, гимнастика, сувга сакраш, батутда сакраш ва ҳатто фигурали учиш элементларини ўзида мужассамлаштирган. Мутахассислар келажакда фристайлнинг кенг оммалашиб, жаҳон бўйича катта муваффақият қозонишини башорат қилмоқдалар. Чунки фристайлнинг тагида спорт ва санъат, ҳисоб-китоб ва таваккалчилик ётади. Ўзининг мураккаблиги ва услуби жиҳатидан у бемалол цирк номерлари билан рақобатлаша олади.

Фристайлнинг тарихига назар ташласак, унга эллигинчи йилларда асос солинганлигини кўрамиз. Европадаги тоғ курортларида ўша пайтлари собиқ спортчилар, тоғ чанғичилари иштирокида чанғида сальто қилиш ва бошқа хавфли ва қизиқарли услублар бўйича мусобақалар уюштирила бошлади. Сўнг «тоғ цирки» Америкага кўчди ва у ерда фристайл — яъни, эркин услуб деган ном олиб, мустақил спорт турига айланди.

Фристайлни моҳияти жиҳатидан чанғи учкураши дейишимиз мумкин. У тепаликдаги трамплиндан чанғида акробатик сакрашлар, бурилишлари бўлган махсус трассада тезлик, учиш техникаси ва маҳорат билан сакраш ҳисобга олинадиган могул, ҳамда балет майдони — чанғида фигурали учиш учун текис майдонни ўз ичига олади.

Спорт ва санъатни ўзида мужассамлаштирган фристайл ҳозирнинг ўзида жуда кўплаб мухлисларга эга. 1988 йили Калгари олимпиадасида илк бор фристайл бўйича кўргазмали чиқишлар ўтказилган бўлиб, беллашувларни томоша қилиш учун 65 минг ишқибоз йиғилган эди. Қизиғи шундаки, билетлар қиммат бўлишига қарамай қишки олимпиада очилишидан бир йил олдин сотиб бўлинганди. Бу йил эса Францияда қишки олимпиада ўйинларида фристайлнинг могул тури бўйича мусобақалар расмий равишда ўтказилади. Тошкентлик энг маҳоратли фристайлчилар Лариса Удодова ва Лина Чирязовалар ҳам олимпиадада мустақил республикамиз шарафини муносиб ҳимоя қилиш учун тайёргарлик кўришмоқда. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчи эдикки. Гудаури (Грузия) ва Чимбулоқ (Қозоғистон)даги тоғ чанғиси йўллари билан бирга Қумбел тоғ бағирларида 12 булоқ, деган жойга етмасдан Белдорсой дам олиш зонаси бор.

Гудаури ва Чимбулоқдан фарқли ўлароқ Белдорсой марказга яқин. Бу ерда спортчиларнинг машғулот ўтказишларидан ташқари дам олувчилар учун ҳам яхши шароитлар яратилган. Жумладан, ҳозир у ерларни янада обод қилиш ишлари амалга оширилмоқда. Шуларни ҳисобга олган ҳолда Белдорсойнинг ҳозирги ва келажакдаги қиёфаси хусусида сўзлаб беришни Ўзбекистон республикаси жисмоний тарбия ва спорт давлат комитети раисининг ўринбосари Омон ака Шокировдан илтимос қилдик.

— Дарҳақиқат, Чимён — Белдорсой дам олиш зонасини республикамизнинг жавоҳири, десак хато қилмаймиз. Айниқса пойтахтдан 60 километр нарида жойлашган Белдорсойнинг табиати, об-ҳавоси жуда ажойиб, Белдорсойдаги мавжуд имкониятлардан шу пайтгача етарли даражада фойдалана олмаганлигимиз ачинарли ҳолдир. Ҳозир бу ерда спортчилар учун 70 ўринли меҳмонхона бор. 70 ўринли осма йўл ҳам дам олувчилар ихтиёрида. Фристайлнинг республикамизда тобора ривожланиб бораётганини ҳисобга олиб Белдорсойда кейинги йилда Жаҳон Кубогини ўтказиш ниятимиз бор. ФИС (халқаро чанғи федерацияси, фристайл ҳам шунга киради) халқаро мувофиқлаштириш кенгашининг раиси Х. Трендл бошчилигида техник назоратчилар бу ерга келишди. Уларнинг хулосалари бўйича Белдорсойдаги спорт зонаси жаҳон стандарти талабларига жавоб беради. Бундан ташқари кейинги пайтларда Осиё давлатларида ҳам фристайл ривожланмоқда. Қолаверса, Осиё миқёсида ҳам турли хил мусобақалар ўтказиш мумкин.

Тўғри, ҳозир Белдорсойда қишки спорт турлари бўйича республика ёшлар-ўсмирлар мактабининг тоғ чанғиси усталари ва фристайлчилари машғулот ўтказишади. Бу ерда кўпгина халқаро мусобақалар ҳам бўлиб ўтган. Лекин бизнинг асосий мақсадимиз спорт билан бир қаторда республикамизда туризмни ривожлантириш, кишиларни соғломлаштириш. Шунинг учун Ўзбекистон ҳамда қўшни республикалардан келган кишиларнинг дам олишлари учун етарли шароит яратиш мақсадида ҳам салмоқли ишларни амалга оширяпмиз.

Жумладан, Белдорсойда илгари ошхона, дам олувчилар учун меҳмонхона йўқ эди. Шу сабабдан дам олишга чиққан меҳнаткаш халқ бир кунда қайтиши лозим эди. Яқинда кашшофлар оромгоҳи қошида кичик корхона очдик. Унинг вазифаси оммавий спорт билан шуғулланувчилар ва дам олувчилар учун керакли шарт-шароитларни яратиш. Республикамизнинг турли бурчакларидан келган барча сайёҳларни жумадан якшанбагача озиқ-овқат ва яхши дам олишларини таъминлаяпмиз. Комарова кашшофлар оромгоҳи ҳудудида 70 ўринли меҳмонхона ва ошхона яқинда ишга тушди. Бу ерга ташриф буюрганлар чанғи ва чаналарда учишлари мумкин. 2200 метрлик, соатига 500 та одам ўтказадиган осма йўл ҳам таъмирдан чиқарилди. Унда сайр қилган киши ажойиб манзараларнинг гувоҳи бўлади. Афсуски, шу пайтгача Белдорсойда махсус автобус қатнови йўқ эди. Шуни йўлга қўйиш ҳаракатидамиз. Саёҳатга чиққан кишилардан тушган маблағ дам олиш зонасининг моддий-техника базасини кенгайтириш учун сарфланади. Чанғи, пойабзал махсус спорт кийимларини тарқатадиган ижара пункти очмоқчимиз. Мақсадимиз халқимизнинг дам олиш маданиятини юксалтириш. Ахир Швейцария, Австриядаги Альп тоғларида бутун жаҳондан келган сайёҳлар дам олишади. Хўш, нима учун бизлар шундай ажойиб табиатга эга бўла туриб меҳнаткаш халқимизга дам олиш кунларида байрамона шароитлар ярата олмаймиз?

Фристайл билан шуғулланиш учун ўйингоҳ қуряпмиз. 1 миллион сўмлик маблағдан ҳозирча қурилиш-тиклаш ишлари учун 300 минг сўм ўзлаштирилди. Бу ерда Ғазалкентдаги 4-механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари меҳнат қилишмоқда. Яна бир мақсадимиз — Ўрта Осиё темир йўллар бошқармасидан 3 та купели вагон олиб кишиларнинг дам олишлари учун жиҳозламоқчимиз.

— Белдорсойда кишиларнинг ёз ойларида ҳам дам олишлари учун шароит борми?

— Ўринли савол. Ҳақиқатан ҳам ёз ойларида Белдорсой деярли ҳувиллаб қолади. Ҳолбуки, бундай манзарали жойлар халқимизнинг доимий дам олиш масканига айланиши керак. Шу хусусда ҳам келажакка мўлжалланган режаларимиз бор. Осма йўлнинг тепароғида Олмали боғ, деган ниҳоятда гўзал жой бор. Ёзда ҳордиқ чиқарувчилар учун шу ерда 4-5 та ҳовузлар қурмоқчимиз. Дала-ҳовли типидаги уйлар, кемпинглар ҳамда ёз ойларида 15-20 чодир қурмоқчимиз. Бадминтон, стол тенниси, чўмилиш жойлари бўлади. Пиёдалар учун айланма зинали йўл бунёд этамиз. Отларда саёҳатларга чиқишни уюштирмоқчимиз. Бу ерда республика терма ва олимпия жамоалари машғулотлар ўтказиши мумкин. Мустақил давлатлар учун ҳам ҳамиша ёрдам беришга тайёрмиз.

— Белдорсойни халқаро туристик марказга айлантириш юзасидан ҳам иш олиб боряляптими?

— Очиғини айтганда, Белдорсойда ҳозир хорижлик сайёҳларни қабул қилиш учун зарур шарт-шароитлар йўқ даражада. Чунки ушбу сўлим масканни ободонлаштириш энди-энди бошланяпти. Юқорида айтганимиздек, олдинда қиладиган ишларимиз кўп. Ҳозир амалга ошираётган ишларимизнинг барчаси халқимиз учун бўлаяпти. Бироқ ташқи иқтисодий фаолиятимиз низомидан Белдорсойни хорижлик сайёҳлар ҳам баҳраманд бўладиган гўшага айлантириш режаси ўрин олган. Мумкинки, келажакда чет эл фирмалари билан ҳамкорликда бу ишларни амалга оширармиз.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

Ҳар тўғрида

ГЎЗАЛЛИК ТАНЛОВИ ЎТКАЗИЛМАЙДИ

ОТТАВА. Канадада 45 йилдан буён давом этаётган анъанага ҳотима берилди: яқин келажакда гўзаллик танловлари ўтказилмайдиган бўлди. Ҳар йил шундай танловни ўтказадиган «Бейтонс» компанияси бундай қарорга келишнинг асосий сабаби жамиятнинг ана шундай томошаларга муносабати ўзгарганлигидадир, деди. Кўп одамлар гўзаллик танлови аёлларни камситади, деб ҳисоблайдилар. Сўнгги «Канада хоними» танловида даъвогарларни чўмилиш кийимида кўрсатиш бекор қилинган эди.

Мамлакатдаги барча йирик хотин-қизлар ташкилотлари бу янгиликларни табрикладилар.

СОҲИЛЛАРНИНГ ФАЛОКАТЛИ АҲВОЛИ

РИМ. Итальян экологлари ташвишга тушиб қолишди: дарёлар мансаби яқинидаги деярли барча чўмилиш жойларини ҳатто мавсум оралиғида ҳам пластик чиқитлар босиб кетмоқда. Гап аввало целлофан халтачалар, минерал сув солинадиган бўш полиэтилен шишалар, синтетик материалдан тайёрланган пахтали қулоқ тозалагичлар тўғрисида бормоқда.

Чиқитларнинг 35 фоизини табиий шароитда узоқ сақланадиган кимё саноати маҳсулоти ташкил этади, шундан 20 фоизи мутахассисларнинг ҳисобларига қараганда, ана шундай қулоқ тозалагичлардан иборат. Ҳар хил рангдаги бундай синтетик чўплар ҳамма чўмилиш жойларига ташлаб кетилаверади. Шу сабабли атроф муҳитнинг ҳимоячилари дарёлар мансаби яқинида соҳилларнинг фалокатли аҳволи ҳақида гапира бошладилар.

250 ДАН ОРТИҚ ДЕЛЬФИН ҲАЛОК БЎЛДИ

АФИНА. Ўрта денгиздаги дельфинларнинг касаллик ва сув заҳарли моддалар билан булғанишидан ҳалок бўлиши хавфи сақланиб қолмоқда. Бу ҳақда БМТ атроф муҳит дастури (ЮНЕП) мутахассислари душанба куни журналистлар билан учрашувда гапирдилар.

Агар биз заҳарли чиқитларни денгизга оқизмасликка барча мамлакатларни кўндира олсак, муаммо ҳал бўлиши эҳтимол, деди ЮНЕП вакили Габриэль Габрилидес. Бироқ дельфинлар орасида ўлим тез кўпайиб бораётган экан, демак гап қандайдир ҳалокатли вирус тўғрисида бормоқда.

Греция соҳилларида сўнгги ойларда 250 дан ортиқ дельфин ҳалок бўлди. Уларни текшириш ҳайвонларнинг мияси шикастланганини кўрсатди.

22 МАМЛАКАТ ҲУДУДИДАН ЎТИБ

УЛАН-БАТОР. Беш нафар мўғул велосипедда жаҳон бўйлаб дастлабки саёҳатга чиқишга қарор қилдилар. Экология жиҳатидан тоза ҳисобланган велосипед ишқибозлари орасида касб-кори спортчи-велосипедчи бўлган бир киши бор, қолганлари эса ҳаваскорлардир.

Улар Осиё, Европа ва Америкадаги 22 мамлакат ҳудудидан ўтадилар. Мўғул велосипедчилари 9—10 ой ичида 35 минг километр йўл босишлари керак, саёҳат раҳбари, журналист Г. Жархалсайхан Испанияга борганида ўз телерепортажларида Барселонада бўладиган 1992 йил ёзги олимпиада ўйинларини ёритиш ниятидадир. Жаҳон бўйлаб велосипед пойгаси апрель ойида бошланади.

ОГОҲЛАНТИРИШЛАРИГА ҚАРАМАЙ

ГАВАНА. Куба пойтахтининг тарихий маркази эски Гавана атрофида эскириб кетган уч қаватли бино қулаб тушди. Натижада қулаган бино тагида камида уч киши ҳалок бўлди.

Бино 1970 йилдаёқ яшашга яроқсиз эканлиги эълон қилинганди, деб хабар беради миллий ахборот бошқармаси. Энди у ерда яшаш хавфли эканлиги тўғрисида расмий тарзда огоҳлантиришларга қарамай, унда 32 оила ўз хонадонини эгаллаб келаверди. Эски Гаванадаги биноларнинг кўпчилиги ўтган асрда ва ҳозирги асрнинг бошларида қурилган эди. Айни вақтда улардан ҳам эскироқ бинолар учраб туради.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси «БИЛИМ» жамияти бошқаруви қошидаги

«САЛОМАТЛИК» ТЕЗКОРЛИК ДОРИЛФУНУНИ
КЛАССИК УҚАЛАШ ФАКУЛЬТЕТИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Машғулотлар давомида тингловчилар классик уқалашнинг барча усул ва йўлларини эгаллаб, нуқтали уқалаш ва аурикулотерапия асосларини ўрганиб оладилар.

Тажрибали ўқитувчилар — тиббиёт фанлари номзодлари ва докторлари Сизларни ўз касбининг барча нозик сир-асрорлари билан таништириб чиқадилар. Сиз уқалашнинг нималарга қодирлигини билиб оласиз ва ўзингиз ҳам ана шу мўъжизакор ҳунар соҳиби бўлиб чиқасиз.

Дастлабки йиғилиш — 1992 йил 6 февраль соат 17.00 да бўлади.

МАШҒУЛОТЛАР — 7 ФЕВРАЛДА БОШЛАНАДИ.
Манзилимиз: А. Қодирий кўчаси, 13-уй. Республика Лекторлар уйи («Скопле» дўкони яқинида, «Октябрьский» универсами).

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 44-60-39 (шанбадан ташқари ҳар куни соат 9 дан 18.00 гача; якшанба кунлари — соат 10 дан 13.00 гача); 22-53-93 — соат 19.00 дан кейин.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ДОРИЛФУНУНИ
қуйидаги фанлар бўйича кириш имтиҳонларига тайёрлайдиган

3 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўзбек тили ва адабиёти, рус тили ва адабиёти, тарих, математика, физика, инглиз тили.

Ҳуқуқшунослик олий билимгоҳига ва Дорилфунунда янги очилган ҳуқуқшунослик факультетига кирувчилар учун қонунчилик асослари.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Таълим жараёни ўқишга кириш пайтидаги талабларни ҳисобга олган ҳолда бирмунча қийин фанларни чуқурроқ ўрганишга ва танланган факультетнинг ўзига хос жиҳозларига қаратилган махсус ўқув қўлланмалари, топшириқлар ва вариантлар асосида ташкил этилган.

Ўқишни Дорилфунуннинг қабул комиссиясида ишлаш соҳасида бой тажриба орттирган ва қабул комиссиясида ишлайдиган етакчи ўқитувчилари олиб борадилар.

МАШҒУЛОТЛАР 1 МАРТДАН БОШЛАБ ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ КУНДУЗГИ ПАЙТЛАРДА ЖАДВАЛ БЎЙИЧА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Абонементларни ТошДД Маданият саройида (26-хонада) **якшанбадан ташқари ҳар куни соат 11 дан 17 гача сотиб олиш мумкин.**

Транспорт: 28, 34, 87-автобуслар; 4, 8, 20-троллейбуслар; метронинг «Беруний» станцияси.

Мулоқот телефони: 46-39-55.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг
КИМЁ ИЛМГОҲИ
лабораториялар бўйича бўш лавозимларга

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

катта илмий ходим, илмий ходим ва кичик илмий ходим: фосфорли ўғитлар кимёси;
илмий ходим: коллоидли кимё.

Танлов муддати — эълон чиққан кундан бошлаб ўн беш кун.

Ҳужжатлар қуйидаги манзилга юборилсин: 700170, Тошкент шаҳри, М. Горький шоҳкўчаси, 77-уй. Телефон: 62-56-60.

ТОШКЕНТ САВДО ТЕХНИКУМИ
1992—1993 ўқув йилида техникумнинг кундузги ва сиртқи гуруҳларига ўқишга кирувчиларни

3 ОЙЛИК ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МАШҒУЛОТЛАР ГУРУҲЛАР ЖАМЛАНГАНДАН КЕЙИН БОШЛАНАДИ.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.
Ҳужжатлар 4—14 хонада ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Манзилимиз: Фрунзе ноҳияси, Усмон Носир кўчаси, 105-уй (Ш. Руставели, 105) 4-қават, 4—14 хона. (181, 58, 152-автобуслар; 2, 19-троллейбуслар, 28, 7, 24-трамвайларнинг «Западний» кўчаси» бекати).

«УЗБЕКТЮМЕНЬЖИЛСТРОЙ» ТРЕСТИГА
уйлар ва ижтимоий-маиший иншоотлар қурилиши учун

ШОШИЛИНЧ РАВИШДА

бўёқчилар, кошин қопловчилар, 3—4-даражали дурадгорлар; барча тоифалар (ВСДЕ)даги ҳайдовчилар, автокран машинистлари, бульдозерчилар (6-даражали), ғилдиракли тракторларнинг машинистлари

КЕРАК

ТЮМЕНЬ ВИЛОЯТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА БИТИМ ИМЗОЛАНГАН.

Меҳнат ҳақи — битим тузиш пайтидаги шартнома асосида тўланади.

. Барча қўшимча ҳақлар сақлаб қолинган, бутун иш ҳақи юзасидан 1,7 район коэффициенти тўланади. Ўртача иш ҳақи — 1900-2000 сўмни ташкил этади. Вахта усулида ишлаш ҳам мумкин, узоқ муддатли хизмат сафари расмийлаштирилади. Нягань шаҳрига хизмат сафарига жўнатилганларга бир кеча-кундуз учун 11 сўм 50 тийин ҳисобидан ҳақ тўланади. Ёлғизларга ётоқхонадан бепул ўрин, оилалиларга вагон уйчадан турар жой берилади. Болалар боғчаси, ошхона, клуб бор. Болалар ва катталар учун ҳар хил тўгараклар ишлаб турибди.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Краснодон тор кўчаси, 6-уй, Телефон: 55-39-11. «УзТЖС» тресті.

МАДАНИЙ МАЪНАВИЙ МАРКАЗ
(Тўқимачилар маданият саройи)
8 ФЕВРАЛЬ СОАТ 17.00 ДА

КАПИТАЛ ШОУ
«МЎЪЖИЗАЛАР МАЙДОНИ»

ҚИЗИҚАРЛИ ДАМ ОЛИШ ЎЙИНИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

ЎЙИНДА ВИДЕОМАГНИТОФОН, СТЕРЕОМАГНИТОФОН, ТЕЛЕВИЗОР, ХОЛОДИЛЬНИК, ЧАНГ ЮТГИЧ, ЧИННИ СЕРВИСЛАР, КИР ЮВИШ МАШИНАСИ ВА БОШҚА ҚИММАТБАҲО БУЮМЛАР ЎЙНАЛАДИ.

Томошабинларга кириш чипталарига ўйналадиган лотерея ўйинининг мукофотлари кутмоқда.
ШУНИНГДЕК ХУШОВОЗ ХОНАНДАЛАР СИЗЛАРНИНГ КАЙФИЯТИНГИЗНИ ХУШНУД ЭТАДИЛАР.
Чипталар маданий маънавий марказ кассасида (тўқимачилар маданият саройи) **сотилмоқда.**
Маълумотлар учун телефонлар: 53-36-65, 53-36-34.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — **3/II да Алла (премьера), 5/II да Жар, 6/II да А. Навоий, Жонимни ол жонгинам, 7/II да Тўмарис, 8/II да Афандининг беш хотини.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — **3/II да Ака-ука совчилар, 5/II да Муҳаббат навоси, 6/II да Кампир кетармиш, 7/II да Кулги ва шодлик кечаси, 8/II да Кулги ва шодлик кечаси.**

КИНО

3, 4 ФЕВРАЛЬ

А. Навоий номидаги «Санъат саройи — «МАҲКУМ ЭТИЛГАН» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), «БОКСЧИ» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, **Ҳинд фильми, кичик зал).**

Фурқат — «АМЕРИКА БУРГУТИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.30).

Нукус — «СЕВГИ, СЕВГИ, СЕВГИ» (12.00, 13.00, 17.30, 20.00).

Тошсовет — «СИНДБОД ВА ЙЎЛБАРС КЎЗИ» (9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00), «БИРГА БАХТЛИМИЗ» (19.00, 20.40).

Москва — «СИТАПУРАЛИК ГИТА» (11.00, 13.00, 16.00, 18.20, 20.40).

Ўзбекистон тижорат «Узгеолбанк» жамоаси шу банк маъсул ходими Э. О. Отақўзиевга акаси
Абдуллажон СОТВОЛДИЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Жумҳурият эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмгоҳи жамоаси илмий ходим Т. А. Ниёзовага онаси
Эрмекгул НИЕЗОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш-тайёрлов корхонаси жамоаси корхона товаршуноси Ш. А. Аҳмедовга онаси
Ҳожинисо АҲМЕДОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ШОШИЛИНЧ ЭЪЛОНЛАР ХИЗМАТИ

«Тезкор» алоқа хизмати хат-хабар, ҳужжат ва бошқа жўнатмаларни республика вилоят марказларига 24 соат муддатда топшириш шарти билан қабул қилади.
Мурожаат учун телефонлар: 45-04-46, 45-08-60, 39-72-19.

СОТИЛАДИ

1978 йилда чиқарилган моторли аравача сотилади. 58-68-63 телефонига қўнғироқ қилинг.

АЛМАШТИРАМАН

Тошкентда жойлашган бир хонали квартирани Ўзбекистон ҳудудидаги турар жойларга алмаштираман.

Телефон: 78-90-81, 76-62-18.

● Тошкент вилоятида жойлашган (Қуйлиқдан 15 километр нарида) уйни янги автомашинага

АЛМАШТИРАМАН

Хоҳловчилар қуйидаги телефонга қўнғироқ қилишлари мумкин 96-32-65.

● 118-мактаб томонидан Шерхўжаева Гулнора Расуловна номига берилган А №974667 рақамли йўқолган етуклик аттестати

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

● 3-мактаб томонидан Бегметов Нишонбой Тўрақулович номига берилган №034718 рақамли етуклик аттестати

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

33-29-33 — Солиҳ ЁҚУБОВ, муҳаррир ўринбосари
33-57-02 — Раҳматулла ФАЙЗУЛЛАЕВ, масъул котиб
32-55-21 — Марғуба АКРОМОВА, масъул котиб ўринбосари

БЎЛИМЛАР

● Ижтимоий-сиёсий муаммолар
32-54-19 — Саъдулла ШОДИЕВ, мудир
32-54-34 — Муҳиддин БОЗОРОВ, мухбир
32-53-66 — Худойназар ҒОЙИБОВ, мухбир

● Иқтисодиёт ва ҳаёт
32-57-84 — Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ, мудир
32-54-34 — Гулзода МАМБЕТОВА, мухбир
32-54-34 — Ғулом ЮСУПОВ, мухбир

● Фан, маданият ва ахлоқ
32-53-10 — Тўлқин РАСУЛЕВ, мудир
32-55-52 — Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ, мухбир
32-55-52 — Исмоил ЗОИРОВ, мухбир

● Адабиёт ва санъат
32-58-85 — Темур УБАЙДУЛЛАЕВ, мудир
32-58-85 — Илҳом ЙЎЛДОШЕВ, мухбир

● Ахборот
32-53-66 — Дилшод ИСРОИЛОВ, мухбир

● «Маҳалладош» иловаси
32-53-66 — Худойназар ЖУМАНАЗАРОВ, мухбир

● Хатлар
33-29-70 — Зуҳра АЪЗАМХЎЖАЕВА, мудир

● Эълонлар
33-81-42, 32-57-27

● Шошилинч эълонлар хизмати
33-08-57.

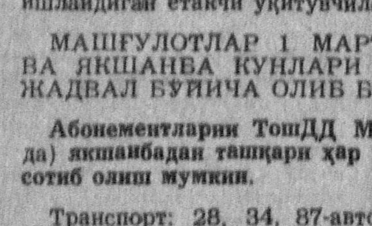

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

50.491 нусхада чоп этилади • Нашр курсаткичи 64690. • Буюртма № 13 • Босмага бериш вақти 11.30. • Босмага берилди 11.30. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10